

**ÖZENGEN EĞİTİM KURUMLARINDA
UYGULANAN BAĞLAMA EĞİTİM SÜRECİNİN
ÖĞRENCİ ve EĞİTMEN GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ**

Çağrı ÜÇDAL

Yüksek Lisans Tezi

Türk Müziği Çalışmaları Ana Bilim Dalı

2025

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜZİĞİ ÇALIŞMALARI ANA BİLİM DALI

**ÖZENGİN EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULANAN BAĞLAMA EĞİTİM
SÜRECİNİN ÖĞRENCİ ve EĞİTMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA
İNCELENMESİ**

(Investigation of Baglama Education Process Applied in Amateur Education Institutions
According to Student and Teacher Opinions)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çağrı ÜÇDAL

Danışman: Doç. Dr. Murat Kamil İNANICI

Erzurum
Şubat, 2025

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Çağrı ÜÇDAL tarafından hazırlanan “Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitim Sürecinin Öğrenci ve Eğitimci Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi” başlıklı çalışması 04 / 02 / 2025 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Müziği Çalışmaları Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Doç. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK	Aslı Islak İmzalıdır
Danışman:	Doç. Dr. Murat Kamil İNANICI	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Yakup AÇAR	Aslı Islak İmzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 202..

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN

Enstitü Müdürü

Aslı Islak İmzalıdır

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “ÖZENGEN EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULANAN BAĞLAMA EĞİTİM SÜRECİNİN ÖĞRENCİ ve EĞİTMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

04 / 02 / 2025

Çağrı ÜÇDAL

Aslı Islak İmzalıdır

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışma sürecinde benden desteklerini esirgemeyen saygıdeğer danışmanım Doç. Dr. Murat Kamil İNANICI en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Çağrı ÜÇDAL

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZENGİN EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULANAN BAĞLAMA EĞİTİM SÜRECİNİN ÖĞRENCİ VE EĞİTMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ

Çağrı ÜÇDAL

Ocak 2025, 79 Sayfa

Amaç: Bu araştırma, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim sürecinin öğrenci ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın temel amacına dayalı olarak problem cümlesi “Özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim süreci hakkında öğrenci ve öğretmen görüşleri nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur.

Yöntem: Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması-bütüncül çoklu durum-deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu, Erzurum İli Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerindeki özengen eğitim kurumlarında Bağlama eğitimi alan öğrenciler ve bu kurumlarda Bağlama eğitimi veren öğretmenler olmak üzere iki farklı grup oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz tekniğine göre çözümlenmiştir.

Bulgular: Araştırmada, Erzurum’daki özengen müzik eğitimi veren kurumlarda Bağlama eğitimi sürecinde “Bağlama düzeni” akort biçiminin kullanıldığı, öğrencilerin “Bağlama eğitim süresi ve çalışma alışkanlıklarının değişkenlik gösterdiği, Öğrencilerin bazılarının Bağlama dışında başka enstrümanlar da seslendirdiği, öğrencilerin Bağlama seslendirmeyi öğrenme nedenlerinin oldukça çeşitli olduğu, öğrencilerin Bağlama öğrenme sürecinde zorluklarla karşılaştıkları ve bu zorlukların çoğunun teknik becerilerle ilgili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin de öğrencilerin karşılaştığı zorlukları gözlemledikleri, bu zorlukların aşılması için yapılan çalışmaların çeşitli ve öğrencilerin gelişim süreçlerine katkıda bulunmaya yönelik olduğu, ancak, eser seslendirme çalışmalarının yetersizliğinin, öğrencilerin repertuar geliştirme süreçlerini olumsuz etkilemekte olduğu bulguları elde edilmiştir.

Sonuçlar: Araştırmadan elde edilen bulgular, Erzurum’daki müzik eğitimi kurumlarında Bağlama eğitimi sürecinde “Bağlama düzeni” akort biçiminin kullanılması, öğrencilerin geleneksel müzik kültürüne bağlılıklarını ve bu enstrümana özgü tekniklerin öğretilmesine odaklanıldığını göstermektedir. Öğrencilerin Bağlama eğitim süresinin ve çalışma alışkanlıklarının değişkenlik göstermesi, bireysel farklılıkların ve öğrenme hızlarının dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin Bağlama öğrenme nedenlerinin çeşitliliği, bireysel motivasyonların ve hedeflerin farklı olduğunu göstermektedir. Ancak, karşılaşılan zorlukların çoğunun teknik becerilerle ilgili olması, eğitimin teknik yönüne daha fazla odaklanılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin, öğrencilerin karşılaştığı zorlukların aşılması için çeşitli çalışmalar yapmaları, öğretmenlerin öğrencilerin gelişim süreçlerine katkıda bulunma konusundaki duyarlılıklarını göstermektedir. Eser seslendirme çalışmalarındaki yetersizlik, öğrencilerin repertuar geliştirme süreçlerini olumsuz etkilemektedir. Öğretmenlerin uygulanan öğretim programına yönelik olumlu ve olumsuz görüşleri, programın sürekli olarak değerlendirilmesi ve güncellenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi, çalgı eğitimi, Bağlama öğretimi

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

INVESTIGATION OF BAGLAMA EDUCATION PROCESS APPLIED IN AMATEUR EDUCATION INSTITUTIONS ACCORDING TO STUDENT AND TEACHER OPINIONS

Çağrı ÜÇDAL

January 2025, 79 Pages

Purpose: This research was conducted to examine the Baglama education process applied in self-engage education institutions based on the opinions of students and instructors. Based on the main purpose of the research, the problem statement was formed as “What are the opinions of students and instructors about the Baglama education process applied in self-engaged education institutions?”.

Method: In the study, a case study- holistic multiple case pattern, which is one of the qualitative research designs, was used. The participant group of the research consists of two different groups, namely the students who receive Baglama education in self-engaged education institutions in Aziziye, Palandöken, and Yakutiye districts of Erzurum Province and the instructors who provide Baglama education in these institutions. In the research, “semi-structured interview form” was used as a data collection tool. The data obtained were analyzed according to descriptive analysis technique.

Findings: In the research, it was determined that “Baglama order” tuning format is used in the process of Baglama education in the institutions providing Baglama education in Erzurum, the students' “Baglama education period and study habits vary, some of the students also perform other instruments besides Baglama, the reasons why students learn to perform Baglama are quite diverse, students encounter difficulties in the process of learning Baglama and most of these difficulties are related to technical skills. It was also found that the instructors also observed the difficulties encountered by the students, that the studies carried out to overcome these difficulties were various and aimed at contributing to the development processes of the students, but that the inadequacy of the work vocalization studies negatively affected the repertoire development processes of the students.

Conclusions: The findings obtained from the research show that the use of the “Baglama order” tuning style in the Baglama education process in music education institutions in Erzurum shows that students are committed to traditional music culture and focus on teaching techniques specific to this instrument. The fact that the duration of Baglama education and study habits of the students vary reveals that individual differences and learning speeds should be taken into consideration. The diversity of students' reasons for learning Baglama shows that individual motivations and goals are different. However, the fact that most of the difficulties encountered are related to technical skills reveals the need to focus more on the technical aspect of education. The fact that the instructors carry out various activities to overcome the difficulties encountered by the students shows the sensitivity of the instructors to contribute to the development processes of the students. The inadequacy in the vocalization of works negatively affects students' repertoire development processes. The positive and negative opinions of the instructors about the curriculum show that the curriculum should be continuously evaluated and updated.

Keywords: music education, music education, music education, instrument education, Baglama teaching

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	3
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Terim ve Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	5
Eğitim.....	5
Müzik Eğitimi	6
Genel müzik eğitimi.....	6
Mesleki müzik eğitimi.....	6
Özengen müzik eğitimi.....	7
Çalgı Eğitimi	7
Bağlama eğitimi.....	8
Özengen Eğitim Kurumlarında Bağlama Eğitimi	8
İlgili Araştırmalar.....	10
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	20
Yöntem	20
Araştırma Yöntemi.....	20
Katılımcılar	20

Veri Toplama Araçları	22
Süreç/Uygulama	22
Verilerin Analizi.....	23
Etik İşlemler	23
Araştırmacı Rolü	23
Geçerlik ve Güvenirlik.....	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	25
Bulgular	25
“Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Hangi Akort Düzeninde Öğretim Yapılıyor?”	
Sorusuna Yönelik Bulgular	25
“Bağlama Öğrencilerinin Çalgı Eğitimi Alma ve Çalgı Çalışma Süreleri Nedir?”	
Sorusuna Yönelik Bulgular	26
“Öğrenciler, Bağlama Dışında Başka Enstrüman Seslendiriyorlar mı?” Sorusuna	
Yönelik Bulgular	27
“Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenleri Nedir?” Sorusuna Yönelik	
Bulgular	28
“Öğrencilerin, Bağlama Seslendirmede Örnek Aldıkları Bağlama Sanatçısı Var mı?”	
Sorusuna Yönelik Bulgular	29
“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür	
Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular	30
“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Neler	
Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular	31
“Öğrencilerin, Bağlama Öğretiminde Uygulanan Teknik Alıştırma veya Etütlere	
Yönelik Düşünceleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular	32
“Bağlama Eğitimcilerinin, Öğrencilerin Bağlama Öğrenme İsteklerinin Nedenlerine	
Yönelik Görüşleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular	33
“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür	
Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular	34
“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Ne	
Tür Uygulamalar Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular	35
“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Teknik Alıştırma veya Etüt Programı	
Uyguluyor mu?” Sorusuna Yönelik Bulgular	35
“Bağlama Eğitimcilerinin, Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Öğretim Programına	
Yönelik Görüşleri Nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular	36
BEŞİNCİ BÖLÜM	38

Tartışma ve Sonuç	38
“Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Hangi Akort Düzeninde Öğretim Yapılıyor”	
Sorusuna Yönelik Sonuçlar.....	38
“Bağlama Öğrencilerinin Çalgı Eğitimi Alma ve Çalgı Çalışma Süreleri Nedir?”	
Sorusuna Yönelik Sonuçlar.....	39
“Öğrenciler, Bağlama Dışında Başka Enstrüman Seslendiriyorlar mı?” Sorusuna	
Yönelik Sonuçlar.....	40
“Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenleri Nedir?” Sorusuna Yönelik	
Sonuçlar.....	41
“Öğrencilerin, Bağlama Seslendirmede Örnek Aldıkları Bağlama Sanatçısı Var mı?”	
Sorusuna Yönelik Sonuçlar.....	42
“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür	
Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar	43
“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Neler	
Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar	43
“Öğrencilerin, Bağlama Öğretiminde Uygulanan Teknik Alıştırma veya Etütlere	
Yönelik Düşünceleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar	44
“Bağlama Eğitimcilerinin, Öğrencilerin Bağlama Öğrenme İsteklerinin Nedenlerine	
Yönelik Görüşleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar	45
“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür	
Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar	47
“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Ne	
Tür Uygulamalar Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar	48
“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Teknik Alıştırma veya Etüt Programı	
Uyguluyor mu?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar.....	49
“Bağlama Eğitimcilerinin, Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Öğretim Programına	
Yönelik Görüşleri Nelerdir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar.....	50
Öneriler.....	52
KAYNAKÇA	54
EKLER	60
EK-1. Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki	
Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesine Yönelik Eğitimci Görüşlerini	
Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	60

EK-2. Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesine Yönelik Öğrenci Görüşlerini Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	62
EK-3: Etik Kurul Onay Belgesi	64
ÖZ GEÇMİŞ.....	65

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.	<i>Araştırmanın Uygulama Basamakları</i>	22
-----------------	--	----

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Araştırmanın Katılımcı Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler</i>	20
Tablo 2. <i>Araştırmanın Katılımcı Grubunda Yer Alan Öğitmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler</i>	21
Tablo 3. <i>Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Öğretimi Yapılan Akort Düzenleri</i>	25
Tablo 4. <i>Katılımcı Öğrencilerin Bağlama Eğitimi Alma Süreleri</i>	26
Tablo 5. <i>Katılımcı Öğrencilerin Haftada Günlük ve Saatlik Ders Alma Süreleri</i>	26
Tablo 6. <i>Katılımcı Öğrencilerin Kurs Dışında Günlük Bağlama Çalışma Süreleri.....</i>	27
Tablo 7. <i>Öğrencilerin Bağlama Dışında Başka Çalgı Seslendirme Durumları</i>	27
Tablo 8. <i>Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenleri</i>	28
Tablo 9. <i>Öğrencilerin, Bağlama Seslendirmede Örnek Aldıkları Bağlama Sanatçıları</i>	29
Tablo 10. <i>Öğrencilerin Bağlama Öğrenme Aşamasında Zorluklarla Karşılaşma Durumları</i>	30
Tablo 11. <i>Öğrencilerin Bağlama Öğrenme Aşamasında Karşılaştıkları Zorluklar</i>	30
Tablo 12. <i>Öğrencilerin Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Yaptıkları Çalışmalar</i>	31
Tablo 13. <i>Öğrencilerin, Bağlama Öğretiminde Uygulanan Teknik Alıştırma veya Etütlere Yönelik Düşünceleri</i>	32
Tablo 14. <i>Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenlerine Yönelik Öğitmen Görüşleri.....</i>	33
Tablo 15. <i>Bağlama Öğitmenlerinin, Öğretim Aşamasında Karşılaştığı Zorluklar.....</i>	34
Tablo 16. <i>Bağlama Öğitmenlerin, Öğretim Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Yaptıkları Uygulamalar</i>	35
Tablo 17. <i>Öğitmenlerin Bağlama Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Teknik Alıştırma veya Etütler</i>	35
Tablo 18. <i>Öğitmenlerin, Bağlama Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Öğretim Programı Hakkında Olumlu ya da Olumsuz Düşünceleri</i>	36

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.	<i>Araştırmanın Uygulama Basamakları</i>	22
-----------------	--	----

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Antik çağlardan modern zamanlara, doğumdan ölüme kadar insan her zaman öğrenmeye ihtiyaç duymuştur. İnsanlarla iletişim kurmak, kendini geliştirmek, kendi ihtiyaçlarını karşılamak ve hayatını belirlediği standartlara göre yaşamak için yaşam boyu sürekli eğitim gereklidir. Bloom (1979)' a göre eğitim, insanın kendi deneyimleri yoluyla istenilen yönde kalıcı değişim meydana getirdiği bir süreçtir ve bir bakıma bu sürecin sonucudur. Ertürk (2013) eğitimi, insanların yaşamları boyunca bilinçli olarak istedik davranış değişikliklerini yapma süreci olarak tanımlamıştır. Keyifli, Ş. (2013) ise eğitimi şu şekilde tanımlamaktadır, “Kısaca insan yetiştirme süreci olarak tanımlanan eğitim, genel anlamıyla insanın eğitilebilir özelliğinden hareketle, belli amaçlara ulaşmak veya ulaştırmak için yapılan planlı ve kasıtlı etkinlikler şeklinde tanımlanmaktadır”. (Fidan, N. 1986)' a göre eğitim yalnız okullarda yapılmaz. Günlük hayattaki eğitim ve okul ikilisi algısından ötürü eğitim denince okul akla gelir. Fakat, okul dışında da bireyleri bir mesleğe ve hayata hazırlamak ve için var olan ve kısa süreli eğitim veren kurumlar vardır. Ayrıca eğitimi şu şekilde tanımlamıştır; eğitim ailede, iş yerinde, asker ocağında, camide ve insanların kendilerinin oluşturdukları bazı gruplar içinde de yer alır. En geniş anlamı ile eğitim toplumdaki “kültürleme” sürecinin bir parçasıdır. Eğitimin kapsam ve işlevsellik açısından çeşitli alan ve türleri vardır. Sanat eğitimi de bu türler arasında büyük bir yere sahiptir. Sanat eğitimi bünyesinde görsel ve biçimsel sanatlar başlığı altında resim, mimari, heykel, kabartma; sessel-fonetik sanatlar başlığı altında edebiyat ve müzik; ritmik sanatlar başlığı altında ise dans, opera, bale ve tiyatro olmak üzere birçok disiplini barındırmaktadır (Artut, 2002).

Sanat eğitimi kapsamında önemli bir yeri olan müzik eğitimi Bilen (1995) tarafından şu şekilde tanımlanmaktadır; “Müzik eğitimi sırasında bireylerin müzikal davranış geliştirmelerine yardımcı olmanın yanı sıra enstrüman çalmaya ilgi duyan bireylere de enstrüman dersleri verilebilir. Bu sayede bireylerin müzik aletleri aracılığıyla gelişimlerinin sağlanabileceği gibi, enstrüman eğitimi sayesinde müzik konusunda da gelişebilirler. Müzik eğitiminin boyutları; ses eğitimi, müzik beğeni eğitimi, yaratıcılık eğitimi ve çalgı eğitimi olarak değerlendirilmektedir.” Müzik eğitimi içerisinde yer alan özengen müzik eğitimi hakkında da birçok tanım mevcuttur; (Uçan, 1997) özengen (amatör) müzik eğitimi, bireylerin amatör amaçlı yani hobi amaçlı ve kendi istekleri doğrultusunda aldıkları müzik eğitimi türü olarak tanımlamıştır ayrıca özengen müzik eğitiminin amacının belirli bir müzik

alanında gelişmek isteyen kişileri yetiştirmek ve onlara müzikal davranışları öğretmek olduğunu belirtmiştir. Orhan & Ercan (2012) tarafından özengen müzik eğitimi şu şekilde tanımlanmaktadır; “Özellikle son dönemlerde ülkemizde amatör müzik ve çalgı eğitimi alan veya almak isteyen kişi sayısı oldukça fazladır. Bu eğitim özel dershaneler, özel eğitim kurumları, kurslar, dernekler, halk eğitim merkezleri ve yerel yönetimler aracılığıyla verilmektedir. Türkmen (2010) amatör olarak müzikle uğraşmanın, bireyin olumsuz duygulardan arınmasına ve insani karakter özellikleri kazanmasına olanak sağlayacağını belirtmiştir.

Günümüzde Türkiye’nin birçok ilinde çalgı eğitimi veren özengen müzik eğitimi kurumlarının sayısı artmaktadır ve dolayısıyla müzik eğitiminin her boyutunda olduğu gibi özengen müzik eğitimi boyutunda da verilen eğitimin niteliğinin artırılması önemlidir (Tokatli & Mustul, 2020). Müzik eğitiminin başlıca alanlarından olan mesleki ve özengen çalgı eğitimi kapsamında, ulusal çalgı özelliği olan Bağlamanın oldukça önemli bir yeri vardır. İlgili alanyazın incelendiğinde, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitimine yönelik az sayıda çalışma (Algı, 2017 Daş, 2018) olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, özengen çalgı eğitimi kapsamında yürütülen Bağlama eğitimi programındaki kazanımların türü ile gerçekleşme düzeyinin belirlenmesine ve bu eğitim sürecinde ortaya çıkan sorunların tespiti bu çalışmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim sürecinin öğrenci ve eğitmen görüşlerine dayalı olarak incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın temel amacına dayalı olarak problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur: “Özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim süreci hakkında öğrenci ve eğitmen görüşleri nelerdir?” Araştırmanın problem cümlesine dayalı olarak yanıtı aranacak sorular şu şekilde belirlenmiştir:

- Özengen müzik eğitimi kurumlarında hangi akort düzeninde öğretim yapılıyor?
- Bağlama öğrencilerinin çalgı eğitimi alma ve çalgı çalışma süreleri nedir?
- Öğrenciler, Bağlama dışında başka enstrüman seslendiriyorlar mı?
- Öğrencilerin Bağlama seslendirmeyi öğrenme nedenleri nedir?
- Öğrencilerin, Bağlama seslendirmede örnek aldıkları Bağlama sanatçısı var mı?
- Öğrenciler, Bağlama öğrenme aşamasında zorluklarla karşılaşılıyorlar mı? Ne tür zorluklarla karşılaşılıyorlar?

- Öğrenciler, Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştıkları zorlukları aşmak için neler yapıyorlar?
- Öğrencilerin, Bağlama öğretiminde uygulanan teknik alıştırmaya veya etütlere yönelik düşünceleri nedir?
- Bağlama öğretmenlerinin, öğrencilerin Bağlama öğrenme isteklerinin nedenlerine yönelik görüşleri nedir?
- Bağlama öğretmenleri, öğretim aşamasında zorluklarla karşılaşılıyorlar mı? Ne tür zorluklarla karşılaşılıyorlar?
- Bağlama öğretmenleri, öğretim aşamasında karşılaştıkları zorlukları aşmak için ne tür uygulamalar yapıyorlar?
- Bağlama öğretmenleri, öğretim aşamasında teknik alıştırmaya veya etüt programı uyguluyor mu?
- Bağlama öğretmenlerinin, öğretim aşamasında uyguladıkları öğretim programına yönelik görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Türk müziğinin en önemli çalgılarından biri olan Bağlama, kültürel devamlılığın sağlanmasındaki vazgeçilmez unsurların başında gelmektedir. Özengen eğitim kurumları ise diğer müzik türleriyle birlikte geleneksel müziklerinin ve bu müzikler içerisindeki Bağlamanın öğretilmesi ve sürdürülmesi açısından önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Bu bağlamda, bu araştırma kapsamında, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim sürecinin öğrenci ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelenmesi sonucunda önemli verilerin ortaya çıkacak olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu verileri şu başlıklar altında toplamak mümkündür:

Kültürel Mirasın Korunması: Bağlama eğitimi, sadece bir çalgının öğretilmesi değil, aynı zamanda Türk müziği ve kültürünün aktarılması açısından da büyük bir önem taşımaktadır. Bu tez çalışması, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim sürecini derinlemesine inceleyerek, geleneksel müziğin aktarımındaki dinamikleri ortaya koyacak olması açısından önemlidir.

Eğitim Süreçlerinin Geliştirilmesi: Öğrenci ve öğretmen görüşleri, eğitim süreçlerinin etkililiğini değerlendirmek için önemli bir veri kaynağıdır. Bu bağlamda araştırma, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama ders içeriklerinin belirlenmesinin yanı sıra öğreticilere, kullandıkları öğretim yöntemleri ve materyal seçimleri gibi konularda da katkı sağlayabilecek olması açısından önemlidir.

Öğrenci Motivasyonu ve Başarı: Bağlama eğitiminde öğrencilerin motivasyonları ve başarı düzeyleri, eğitim sürecinin başarısını doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda, özengen eğitim kurumlarında Bağlama eğitimi alan öğrencilerin görüşlerinin incelenmesi, hangi faktörlerin öğrencilerin motivasyonunu artırdığı ve başarılarını teşvik ettiğini belirleyebilecek olması açısından önemlidir.

Öğretmen Rolü ve Yöntemleri: Bağlama eğitimi veren öğretmenlerin uyguladıkları yöntemlerin, öğrencilerin öğrenme deneyimini şekillendirdiği söylenebilir. Bu araştırma, özengen eğitim kurumlarında Bağlama eğitimi veren öğretmenlerin pedagojik yaklaşımlarını ve uygulamalarını ele alarak, öğretim pratiğinin iyileştirilmesine yönelik katkı sağlayabilecek olması açısından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları şunlardır;

- Katılımcı grubu olarak, Erzurum'un merkez ilçeleri olan Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerindeki özengen müzik eğitimi kurumlarında Bağlama eğitimi veren öğretmen ve Bağlama eğitimi alan öğrencilerle,
- Veri kaynağı olarak, MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü müzik ve gösteri sanatları alanı Bağlama kurs programıyla,
- İçerik ve kapsam açısından, özengen müzik eğitimi kurumlarında Bağlama eğitimi veren öğretmen ve Bağlama eğitimi alan öğrenci görüşleriyle,
- Zamansal kesit olarak, 2023-2024 eğitim öğretim yılı bahar dönemi içerisinde Erzurum il merkezindeki özengen müzik eğitimi kurumlarında sürdürülen Bağlama öğretim programıyla sınırlıdır.

Terim ve Tanımlar

Özengen müzik eğitimi: Bireylerin, ilgi ve istekleri doğrultusunda, yetenekleri ne olursa olsun bir zevki ve tatmini amaçlayan, bulundukları seviyeyi de ileriye taşımalarını hedefleyen bir müzik eğitim türüdür (Ürün, 2015).

Bağlama: Bağlama, hem el ile hem de tezene ile seslendirilen üç tel grubuna sahip, perdeli Türk halk çalgısı (İnanıcı, 2021).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Eğitim

Geniş bir kullanım alanı bulunan eğitim hakkında birçok tanım mevcuttur. Bu tanımların her biri eğitimin farklı kullanım alanlarını da ele almıştır. Eğitim, insanlığın dünyaya gelişinden beri vardır ve günümüzdeki durumuna gelene kadar çok fazla değişikliklere maruz kalmıştır. Uğradığı bu değişiklikler kimi zaman farklı alanlarda gelişmeler yaşanmasını sağlarken kimi zaman da farklı alanlardaki gelişmelerin etkisinde kalarak meydana gelmiştir. Bu durum hep aynı şekilde devam etmiştir ve etmeye de devam edecektir. İnsanoğlu ve yaşadığımız dünya varlığını sürdürmeye devam ettikçe eğitim de varlığını sürdürecektir. İnsanlığın var olduğu ilk zamanlarda eğitim, insanların yaşamını sürdürme çabalarını, beslenme, çevresel tehditlere karşı tedbir alma hususlarını ele alırken, daha sonraki çağlarda sağlık, kültür ve sosyal yaşam veya bir başkasından daha önde olabilmek çabası gibi durumlarla karşımıza çıkar (Gül, 2004).

Şentürk (2008)' e göre eğitim, bireysel ve toplumsal yaşamı doğrudan etkileyen bir süreçtir. Eğitim kişinin ekonomik ve sosyal yaşamının kalitesini belirler. Eğitimin etkili olması ve beklenen sonuçlara kısa sürede ulaşabilmesi yeniliğe uyum sağlamaya bağlıdır. Bu nedenle eğitimin ilke, amaç ve uygulamalarının gözden geçirilmesi oldukça önemlidir. Geleneksel manada eğitimin, ulusal varlığın sosyal, ekonomik ve kültür açısından devam edebilmesi açısından bir gereklilik olduğu kabul edilmektedir. Diğer bir deyişle, eğitim bugüne kadar kültür aktarımında en büyük role sahip olan bir olgudur. Çağdaş manada eğitim ise, daha yeni amaçlar, daha farklı boyutlar ve niteliklere sahip olmuştur. Bilimsel ve teknolojik gelişme ve bu gelişmeye sebep olan durumlar dünya ve toplumlarındaki sosyal, ekonomik ve kültürel yapıyı sürekli değiştirmektedir ve bu süreç geleneksel manada bir "kültür aktarma" aracı misyonuna sahip olan eğitimi; sosyal, ekonomik ve kültürel değişimlerden oldukça etkilenen ve bu değişimlerin ana etkeni olan bir olgu olmaya itmektedir. Bu düşüncelere göre, eğitim; kişinin yeteneklerinin, bireysel ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesini sağlayan öğrenme durumu ve bu durumun nasıl sağlanacağı hakkında ki yöntem ve uygulamaların tamamıdır (Kayıran, 1988).

Müzik Eğitimi

Müzik eğitiminin bireylerin müzikal yeteneklerini geliştirerek yaşam şekillerini değiştiren önemli bir eğitim ögesi olduğu, müzikal anlamda iyi bir biçimde yetiştirmeyi amaçladığı, bireylerin ruhsal gelişimi açısından önemli bir role sahip olduğu düşünülmektedir. Müzik eğitiminin tanımının; “Müzikteki temel öğelerin ışığında, kişinin kendi yaşantısı doğrultusunda müzikal davranışlarında istedik davranışlar geliştirebilme sürecidir” şeklinde yapılabileceği düşünülmektedir (Çuhadar, 2016). Müzik eğitimi, kişilerin müzik yoluyla kendilerini geliştirmesini sağlar. Müzik eğitimi alan kişiler, aldıkları eğitim doğrultusundaki müziksel davranışlar sayesinde bazı gelişimler kazanırlar. Müzik eğitimindeki gaye, eğitimin bütün aşamalarında bireye katkılar sağlamak ve bireyin yeteneklerini fark etme ve geliştirme fırsatı vermek olmalıdır. (Uslu, 2007). Müzik eğitimi, temel olarak bir müzikal davranış kazandırma ve değiştirme ve geliştirme sürecidir. Bu süreçte temel alınan durum, eğitim alan kişinin kendi müziksel yaşantısıdır ve bu durumdan hareketle bazı amaçlar doğrultusunda izlenen yol planlı, düzenli ve yöntemlidir. Bu yol sayesinde belirlenmiş hedeflere erişilir (Uçan, 1997). Müzik eğitimi üç ana başlık altında toplanmaktadır, bunlar; Genel Müzik Eğitimi, Mesleki Müzik Eğitimi, Özengen Müzik Eğitimidir.

Genel müzik eğitimi.

Genel müzik eğitimi; sağlıklı, dengeli ve insanca bir yaşam açısından ayırım yapmadan her birey için, genel bir müzik kültürü kazandırmak hedefli bir müzik eğitimi çeşididir. Genel müzik eğitimi, eğitim kurumlarında genellikle müzik öğretmeni tarafından yönlendirilir (Tarman, 2006). Öte yandan (Uçan, 1994) ise genel müzik eğitimini, yaş, kimlik, okul bölgesi, alan, uzmanlık ve meslek ayrımı gözetmeksizin her aşama ve düzeydeki herkese yönelik ve sağlıklı, dengeli ve mutlu bir insan yaşamının temeli şeklinde ifade etmektedir. Amaç evrensel bir müzik kültürü veya buna bağlı bir davranış oluşturmak ve davranış değişikliği sağlamaktır.

Mesleki müzik eğitimi.

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanında belirli bir mesleğin veya alanın gerektirdiği müzik bilgisi, ustalık, anlayış ve alışkanlıkları kazanmaya yönelik eğitimidir (Uçan, 2005). Söz konusu eğitim günümüzde, Müzik Konservatuvarı, Güzel Sanatlar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne sanatları ve Müzikoloji alanlarında verilmektedir. Bu eğitim süreci sonunda sanatçılar, icracılar, besteciler, orkestra şefleri, müzik öğretmenleri ve araştırmacılar yetişmektedir. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü, dört yıllık eğitimin ardından her türlü müzik eğitimini üstlenebilecek eğitimcileri yetiştiren bir kurumdur. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik Fakültesi, mesleki müzik

eğitimi veren lisans düzeyindeki eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin altyapısını oluşturmaktadır (Yener & Apaydınlı, 2015).

Özengen müzik eğitimi.

Özengen (amatör) müzik eğitimi, bireylerin amatör amaçlı yani hobi amaçlı ve kendi istekleri doğrultusunda aldıkları müzik eğitimi türü olarak tanımlanabilir. Bu eğitimin amacı belirli bir müzik alanında gelişmek isteyen kişileri yetiştirmek ve onlara müzikal davranışları öğretmektir (Uçan, 1997). Özellikle son dönemlerde ülkemizde amatör müzik ve çalgı eğitimi alan veya almak isteyen kişi sayısı oldukça fazladır. Bu eğitim özel dersaneler, özel eğitim kurumları, kurslar, dernekler, halk eğitim merkezleri ve yerel yönetimler aracılığıyla verilmektedir. Ancak eğitimin içeriği, kalitesi ve verimliliği açısından eksiklikler bulunmaktadır (Orhan & Ercan, 2012). Amatör olarak müzikle uğraşmak, bireyin olumsuz duygulardan arınmasına ve insani karakter özellikleri kazanmasına olanak sağlar (Türkmen, 2010). Amatör müzik eğitimi, profesyonel ya da profesyonel olmayan, müziği hayatına hobi olarak dahil eden kişilerin yararlanabileceği bir eğitim sistemidir (Özdek, 2006).

Çalgı Eğitimi

Müzik eğitiminin temel bileşenlerinden biri olan çalgı derslerinin insanlarda olumlu bilişsel, duygusal ve zihinsel değışimlere neden olduğu düşünülmektedir. Enstrümanlar müziği öğretmek, öğrenmek ve korumak için kullanılan önemli bir materyaldir (Günay & Özdemir, 2003). Çalgı eğitiminin amacı, öğrencilerin müzik bilgisi ve zevkini, müzik kalitesini, birlikte müzik yapma yeteneğini geliştirmek, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlığı kazandırmak, ulusal ve evrensel müzik sanatıyla tanıştırmaktır (Öz, 2001). Çalgı eğitimi uzun ve meşakkatli bir yolculuk olduğu kadar dikkatli, sabırlı ve sistemli çalışma gerektiren bir süreçtir. Bu zorlu yolda en önemli iki unsur öğrenciler ve öğretmenlerdir. Bireysel çalgı derslerinde istenilen davranışın kazandırılmasında öğretmen-öğrenci iletişimi ve öğretim yöntemleri etkin rol oynamaktadır (Parasız, 2010). Çalgı uygulamalarında bireylerin çalgı çalma becerisini kazanabilmesi için çeşitli becerilerin sistemli bir şekilde edinilmesi gerekmektedir. Yani bu süreçte birey bir enstrümanı belirli aşamalardan geçerek öğrenir. Bir müzik enstrümanı ile edinebileceğiniz becerileri temel beceriler ve ileri düzey beceriler olarak ayırırsak, duruş tutuş, el, kol ve parmak pozisyonu konularını temel beceriler, yüksek kaliteli ses ve tonlama konularını da ileri düzey beceriler kategorisinde değerlendirebiliriz. Daha üst düzey beceriler, müzikalite ve benzersiz sunum gibi teknik becerileri içerir. Bu teknik beceriler doğuştan gelen yeteneğe bağlıdır ancak duruşun, tutuşun, bilek, kolun ve parmak pozisyonunun, tonlamanın ve vibrato kalitesinin doğru kullanımı de dahil olmak üzere çeşitli enstrümantal tekniklerle elde

edilir (Saraç, 2003). Bir müzik enstrümanını çalmayı öğrenirken aynı anda birden fazla beceriye odaklanmanız gerekir. Bu durum kişinin hem fiziksel hem de bilişsel yeteneklerini etkilemektedir (Seçkin,2020).

Bağlama eğitimi.

Bağlama Anadolu'da yaygın bir çalgıdır ve Türk halk müziğinin temel çalgılarından biridir. Bağlamanın Anadolu'da bu kadar yaygın bir çalgı olmasının nedeni muhtemelen günümüz aşıklık geleneğinde sıkça kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Halk sanatçılarının kopuza (Bağlamaya) olan derin saygısı, sevgisi, hürmeti ve geleneği koruma anlayışları bu geleneğin günümüze kadar gelmesini sağlamıştır. Çeşitli isim, tür ve türetilmelerle icra edilebilme özelliğine sahiptir. Bağlama icrası Anadolu' da tezeneli ve tezenesiz (şelpe) çalma stilleri gibi değişiklikler gösterebilir. Bu çalma stilleri çeşitliliğine ek olarak, "düzen" adı verilen farklı akort stilleri de enstrümana ayrı bir kimlik kazandırır. Anadolu'nun geleneksel müzik kültürü içerisinde oluşan Bağlama'nın bu özgünlüğü, özellikle âşık geleneğinde usta çırakların yetiştirilmesiyle günümüze kadar devam etmektedir. Zamanla kentleşme süreciyle birlikte akademik eğitim alanında da yerini almaya başlamıştır (Sağ & Erzincan, 2009). Bağlama Eğitimi'nin, bireylerin Bağlama çalmaya teşvik edilmesi ve eğitim sayesinde daha iyi Bağlamacı olabilmeleri amaçladığı düşünülmektedir.

Türkiye'de Bağlama eğitimi genel müzik eğitim kurumlarında uzmanlar tarafından belirli programlara dayalı olarak yürütülmektedir. Bağlama Eğitim ve Öğretimine mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda ilk olarak 1973 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nde başlanmıştır. Kısa bir süre sonra, 1976 yılında İstanbul'da açılan Milli Türk Konservatuvarı'nda yapılan araştırmaların yanı sıra Bağlamanın eğitimiyle ilgili önemli araştırmalar da kaydedildi (Yener, 1993). Bağlama eğitiminde teknik öneme sahip temel unsurlar, Bağlamaya hâkim olabilmek, Bağlamanın doğru tutuşu ve oturuş, sapın doğru tutuşu, sağ ve sol el koordinasyonu ve parmak numaralarının doğru oluşudur.

Özengen Eğitim Kurumlarında Bağlama Eğitimi

Özengen müzik eğitimi; yetenekleri ne olursa olsun, bireylere keyif ve doyum kazandırmayı, ilgi ve istekleri doğrultusunda mevcut seviyelerini geliştirmeyi amaçlayan bir müzik eğitimi biçimidir (Ürün, 2015). Özengen müzik eğitimi içerisinde yer alan özengen Bağlama eğitimi, bu alanda eğitim veren müzik kurumlarında alanında uzman eğitimciler tarafından verilmektedir. Bu kurumlarda Bağlama eğitimi alan öğrencilerin Bağlama çalmayı öğrenme süreleri veya seviyeleri çeşitli değişkenlere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Özengen Müzik eğitimi veren kurumlarda ki Bağlama eğitimi T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme

Genel Müdürlüğü müzik ve gösteri sanatları alanı Bağlama kurs programı içeriği doğrultusunda 2 ayrı program dahilinde yapılmaktadır. Bunlar, Bozuk düzeni ve Bağlama düzeni Bağlama eğitim programlarıdır. Bozuk düzeni Bağlama eğitim programında belirlenen süre ve konular, “Müziğin Temel Öğeleri-10 saat”, “Bozuk Düzendeki Nota Yerleri-24 saat”, “Bozuk Düzendeki Tartım Kalıpları 24 saat”, “ Bozuk Düzendeki Zaman Kalıpları 24 saat”, “Makam ve Makam Özellikleri 10 saat”, “Bozuk Düzendeki Hüseyinî (Kerem) Dizisi 16 saat”, “Bozuk Düzendeki Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî) Dizisi 16 saat”, “Bozuk Düzendeki Kürdî ve Hicaz (Garip) Dizisi 16 saat”, “Bozuk Düzene Uygun Halk Müziği Repertuarı 20 saat” olmak üzere toplamda 180 saat şeklindedir.

Bağlama düzeni Bağlama eğitim programında belirlenen süre ve konular ise, “Bağlamanın Tarihi Gelişimi 20 saat”, “Bağlamanın Tutuluşu 40 saat”, “Bağlama Çalmada Sağ ve Sol El Teknikleri 40 saat”, “Tezenenin Teller Üzerinde Kullanımı 40 saat”, “Bağlamada Dörtlük Notaların Tezene Vuruşu 10 saat”, “La ve Si Seslerinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Bağlamada Sekizlik Notaların Tezene Vuruşları 10 saat”, “Do Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Re Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Mi Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Fa Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Sol Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Oktav La Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Oktav Si Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Oktav Do Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Oktav Re Sesinin Bağlamadaki Yeri 10 saat”, “Onaltılık Nota Değerleri ve Tezene Vuruşları 10 saat”, “Bağlamadaki Arızalı Sesler 10 saat”, “Sekiz Birimli Usuller ve Tezene Vuruşları 10 saat”, “Yöresel Üslup Çalışmaları 10 saat” olmak üzere toplamda 300 saat şeklindedir.

Eğitim programlarına katılabilmek için gerekli olan bazı şartlar;

En Az Gerekli Kursiyer Sayısı: 12

En Az Gerekli Kursiyer Yaşı: 7

Gerekli Eğitim Seviyesi: Okur-Yazar

Diğer Şartlar: Sağlık durumu, kurs programını uygulamaya elverişli olmak şeklindedir.

T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü müzik ve gösteri sanatları alanı “Bozuk Düzeni” Bağlama kurs programı 06.03.2017 tarihinde uygulamaya konulmuştur.

T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü müzik ve gösteri sanatları alanı “Bağlama Düzeni” Bağlama kurs programı ise 21.10.2016 tarihinde uygulamaya konulmuştur.

T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü müzik ve gösteri sanatları alanı “Bozuk Düzeni” Bağlama kurs programındaki amaçlar;

1. Bağlamayı tanıması, Bağlamanın tarihsel gelişimi, yapısal özellikleri, ölçüleri ve Bağlamada düzenleri açıklaması
2. Sol elle Bağlama tutuşu, sağ elle tezene tutuşu, perdelere basış, sol ve sağ ellerdeki yanlış pozisyonlar ve tezene ile çalışmalarını geliştirmesi
3. Bozuk düzende nota yerlerini ve parmak numaralarını kavraması ve uygulaması
4. Bozuk düzende dört onaltılık, sekizlik, onaltılık, senkoplu, noktalı sekizlik ve onaltılık tartım kalıplarını ve tezene vuruşlarını kavraması ve uygulaması
5. Bozuk düzende iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz ve dokuz zamanlı ritim kalıplarını kavraması
6. Bozuk düzende makamın tanımını, dörtlü ve beşlilerden oluştuğunu, inici ve çıkıcı özellikte olduğunu, karar (durak), güçlü, yeden ve tiz karar perdelerden oluştuğunu açıklaması
7. Bozuk düzende Hüseyinî (Kerem), Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî), Kürdî ve Hicaz (Garip) dizilerinden oluştuğunu açıklaması
8. Bozuk düzende Hüseyinî (Kerem) dizisini seslendirmesi
9. Bozuk düzende Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî) dizisini seslendirmesi
10. Bağlama düzeninde Kürdî ve Hicaz (Garip) dizisini seslendirmesi
11. Bozuk düzene uygun Türk Halk Müziği eserlerinden bir repertuvar oluşturmaları
12. Sağ ve sol el koordinasyon becerisi, temiz ses elde etme, tezene vuruşlarını uygulama, deşifre becerisi ve yorumlaması şeklindedir (MEB, 2017).

T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü müzik ve gösteri sanatları alanı “Bağlama Düzeni” Bağlama kurs programındaki amaçlar;

1. Bağlamanın tarihi gelişimini açıklaması
2. Bağlama çalmada Bağlamanın tutuluşu ve Bağlama çalmada sağ ve sol el teknikleri, tezenenin teller üzerinde kullanımı gibi temel davranış ve becerileri kavraması ve uygulaması
3. Notaların Bağlamadaki yerleri ve bu notaların tezene vuruşlarını öğrenmesi
4. Bağlamadaki arızalı sesleri açıklaması
5. Yöresel üslup çalışmalarını geliştirerek Bağlamaya uyarlaması
6. Bağlama düzenine uygun halk müziği repertuarı oluşturmaları şeklindedir (MEB, 2017).

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesi adına yapılan çalışmalar

incelenmiştir. Alan yazın incelendiğinde, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitimi programındaki kazanımların gerçekleşme düzeyinin incelenmesi konulu sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir.

Algı (2017), özengen müzik eğitimi veren kurumlarda nasıl bir Bağlama öğretim yöntemi olarak nasıl uygulama yapıldığını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, Konya ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumlarda derslerin haftada bir kez olduğu; ders saati sürelerinin kuruma göre değişiklik gösterdiği; öğretim programı içeriğinde nota süreleri, temel tartım kalıpları, ses değiştirici ve nüans işaretleri, temel tezene yönleri ve egzersiz ve etüt çalışmalarının yer aldığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, araştırma sonucunda eğitim hedeflerinin gerçekleşme süresi, toplu çalışmanın öğretimde verim düşüklüğüne yol açtığı; grup içinde farklı yeteneklere sahip öğrencilere bireysel öğretim yapılması gibi farklılıklardan dolayı grup içinde düzey farklılıklarının olduğu tespit edilmiştir.

Daş (2018), özengen müzik kurslarında verilen Bağlama eğitiminin niteliğini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, bu kurslarda görev yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun mesleki müzik eğitimi almadığı; derslerde kısa sap ve uzun sap Bağlamanın dışında diğer Bağlama türlerini kullanmadığı; Bağlama öğrencilerinin herhangi bir baskı olmadan kurslara geldiği; öğrencilerin genelinin ders dışında Bağlamaya gerektiğince çalışmadığı; öğrencilerin kendilerine ait Bağlamalarının bulunduğu ve kurumların fiziksel durumunun ders için yeterli olduğu gibi sonuçlara ulaşmıştır.

Haşhaş (2016), teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan olanaklar sayesinde performans sanatçılarının kayıtlarına dayalı Bağlama öğrenme sürecinin usta-çırak ilişkilerini nasıl şekillendirdiğini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, usta-çırak ilişkili müzik eğitiminde ustanın seslendirdiği bir icranın, çırak tarafından görsel ve duysal olarak algılanıp, tekrar ve taklit yolu ile öğrenildiği; aşıklık geleneğinde devam eden usta-çırak ilişkisinin sadece müzik aktarımından ibaret olmadığı, bunun yanı sıra edep, erkan, gibi değerlerin çırağa öğretilmesinin müzik öğretiminden daha önemli olduğu; Bağlama icrasındaki yöresel üslup, tavır özelliklerinden ötürü Bağlama eğitiminin özel bir dikkat ve çaba gerektirdiği gibi sonuçlara ulaşmıştır.

Pehlivan (2023), popüler ezgilerin özengen Bağlama eğitiminde kullanılmasına yönelik tespitler hususunda öğrenci düşüncelerinin olumlu veya olumsuz yönleriyle değerlendirilmesini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, öğrencilerin popüler ezgiler ile Bağlama çalışmalarının derse olan ilgilerini artırdığını, başarıyı olumlu yönde etkilediğini, motivasyon bakımından olumlu sonuçlar elde edildiğini gözlemlemiştir.

Özdek (2006), özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki klasik gitar öğretmenlerinin ve öğrencilerin karşılaştıkları sorunları ve çözüm yollarını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, klasik gitar öğretmenlerinin verdikleri eğitimde yabancı kökenli klasik gitar metotları ile birlikte Türk klasik gitar öğretmenlerinin yazmış olduğu metotlarını da kullandıkları, klasik gitar eğitiminde çalınan eserlerin armonik ve form analizlerini yaptıkları, klasik gitar eğitiminin ülkemizde özellikle batı bölgelerdeki büyük şehirlerimizde ilgi gördüğü gibi sonuçlara ulaşmıştır.

Bayırlı (2022), özengen müzik eğitimi kurumlarındaki piyano öğretim sürecini, piyano öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, öğretmenlerin gösterip yaptırma, anlatma, sorma ve yanıtlama, oyunlama ve oyunlaştırma, karşılıklı konuşma, bulma ve keşfetme, örnek olay inceleme, yaşam öyküleme, çalışma ve çalıştırma yöntemlerini kullandıkları gibi sonuçlara ulaşmıştır.

Dikici (2022), Denizli’de ilk defa özengen keman eğitimi alacak olan 13-16 yaş aralığındaki 10 kişilik öğrenci grubu üzerinde, özengen müzik kurslarında verilen bireysel ve grup keman eğitiminin temel hedef ve davranışlara erişilebilirlik durumlarını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, 14 haftalık deney ve gözlemler yaparak ölçme aracından çıkan sonuçları inceleyip, grup ve bireysel keman öğrencilerinin keman çalmadaki başarı durumlarının, bireysel keman öğrencileri için 5 puan üzerinden 3.7, grup keman öğrencileri için 3.1 düzeyinde olduğunu gözlemlemiştir. Dolayısıyla iki grubunda başarı düzeylerinin birbirine yakın olduğunun söylenebileceğini belirtmiştir.

Özerdem (2021) , Londra Trinity Koleji sertifikalı müzik eğitimi programı piyano dalına yönelik özengen müzik eğitimi veren öğretmenlerin program hakkındaki görüşlerini alarak, bu programın tercih edilme nedenleri, özengen müzik eğitim boyutu ve uygulamada karşılaşılan sorunlar ve çözümleri belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, öğrenciler ve aileleri açısından temelde eğitimin Uluslararası olarak belgelenmesinin yanında, özellikle yurt dışında eğitimine devam etmek isteyen öğrencilere belli avantajlar sağlaması, bu programın öğrenciler tarafından tercih nedenleri arasında gösterildiği sonucuna ulaşmıştır.

Şirin (2023), özengen müzik eğitimi kurumlarında eğitim alan öğrencilerin karşılaştıkları sorunların öğrenci ve veli görüşleriyle tespit edilmesini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, öğretmenlerin öğrencileri motive edemedikleri, öğrencinin ilgisiz olmasına ve öğrenimini bırakmak istemesine neden olduğu, öğretmenin ve ailenin gerekli iletişimi kurmasının önemli olduğu ve öğrenci çalışmalarında öğretmenin öğrenciye destek olmasının öğrenme sürecinde olumlu etkiler doğuracağı, sonuçlarına ulaşmıştır.

Tokatlı, B., & Mustul, Ö. (2020), Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapan keman öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik yaptığı çalışmasında, özengen müzik eğitimi kurumlarında keman eğitimi veren öğretmenlerin, “öğrencilerin yaşadığı teknik problemler”, “kullanılan öğretim yöntemi”, “öğrenci performansları”, “çalışılan kurumun işleyişi” ve “öğrenci ailelerine ilişkin görüşleri” olmak kaydıyla toplamda beş adet grup ve bu gruplar içerisindeki konulara yönelik çeşitli sorunlarla karşılaştıkları sonucuna ulaştığı sonucuna ulaşmıştır.

Güleç (2018), Ankara ilindeki özengen müzik eğitimi veren kurumlarda, klarnet eğitiminin eğitimci ve öğrenci boyutunda değerlendirilmesine yönelik yaptığı çalışmasında, müzik eğitimi hususunda pedagojik eğitim alan bir klarnet öğreticisinin, klarnet derslerinde aldığı pedagojik bilgilerini kullanmasının ders başarısını olumlu yönde etkileyebileceği göz önüne alındığında, özengen müzik eğitimi kurumlarında klarnet eğitimciliği yapan eğitimcilerin pedagojik eğitim almış olmalarına özendirilmesi, teknik müzik bilgisi ve işitme eğitiminin de derslerde yer almasının öğrencilere fayda sağlayacağı, klarnet eğitimi alan öğrencilerde kaygı kaynaklı problemlere az rastlansa da, bu kaygının öğrencilerdeki çalışma ve performans düzeylerini etkileyebileceği, sonuçlarına ulaşmıştır.

Soylu (2022), özengen müzik eğitiminde kullanılan uzaktan eğitim sistemine ilişkin görüşlerin bazı değişkenlere göre incelenmesini amaçladığı çalışmasında, özengen müzik eğitiminde de kullanılabilen uzaktan eğitim sisteminin, öğrencilerin teknik problemlerle yeterli şekilde başa çıkmalarına olanak vermediğini, disiplin sisteminin neredeyse garanti altına alındığını, uygulamada öğrencilerin yaşadığı problemleri öğretmenlerin fark etmediği, öğrencilerin motivasyon sorunları yaşadıklarını, eğitimci ve öğrenci-öğrenci ve ebeveyn arasında iletişim sorunları yaşandığı, öğretmenlerin ve ebeveynlerin öğrencilere rehberlik yapma da eksikliklerinin var olduğu, uzaktan eğitim sisteminin olumlu yönlerinden tam olarak faydalanılamadığı, uzaktan eğitim sisteminin yeterince verimli olduğu sonuçlarına varmıştır.

Uyan (2013), altıncı sınıf öğrencilerinin okula yönelik davranışları ile özengen müzik eğitimi alması veya almaması arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yaptığı çalışmasında, okula yönelik davranışları müziğin türüne, süresine ve haftada aldıkları ders saatine göre değişiklik gösterse de geniş kapsamda müzik eğitimi alan öğrencilerin okula karşı davranışları, müzik eğitimi almayan öğrencilere kıyasla daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Uyan (2018), diğer bir çalışmasında ise altıncı sınıf öğrencilerinin özengen müzik eğitimi alıp almamaları ile okul başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrencinin aldığı müzik eğitimi türü, eğitim süresi ve haftalık ders saatlerine göre farklılıklar

olmasına rağmen, özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin, özengen müzik eğitimi almayan öğrencilere göre okul başarılarının daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır.

Akın (2024), özengen müzik eğitiminde öğrencilerin enstrüman seçimini belirleyen faktörleri belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, kurum sahiplerinin öğrencileri kendilerine en uygun çalgıyı çalmalarını sağlamak adına öğrencilerin hoşuna giden müzik türü, ilgisini çeken enstrümanlar gibi konularda öğrencilerden bilgi edindiği, fiziksel ve bilişsel durumunu da göz önüne aldığı, daha sonra uzman eğitime yönlendirerek öğrenci için en uygun enstrümanın seçilmesini amaçladığı, çalacağı çalgıya karar veremeyen öğrencilere ise çalgıları denetmek, seslerini dinletmek ve izletmek gibi yöntemlerle öğrencilerin çalgı seçimine katkıda bulunan bir yol izlemektedir. Çalmak istediği enstrümanı net olarak bilen öğrencilere istedikleri enstrümanın eğitimini verdikleri sonucuna varmıştır.

Özdek (2006), ülkemizdeki özengen müzik eğitimi kurumlarında klasik gitar eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikleri, öğretmen ve öğrenci tutumlarını, amaç ve sorunları belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, özengen müzik eğitimi veren eğitim kurumlarının denetleme sistemini de içeren ortak bir yapı içerisinde birleşmeleri ve örgütlenmeleri gerektiği ve nitelikli bir özengen müzik eğitimi için alanında yeterli birikime sahip eğitimcilerin bulunduğu bir istihdam ortamının yaratılmasının gerekliliği sonucuna ulaşmıştır.

Tanrıöver (2015), çalışmada profesyonel ve özengen müzik eğitimi kapsamında keman eğitiminde oluşabilecek zorlukları belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi alanlarında verilen keman eğitiminde teknik anlamda sorunlar olduğu, genel olarak eğitmen ve öğrenci açısından ekonomik kaygı ile yapıldığı ve teknik olarak yaşanan problemlerin eğitmenin formasyon eksikliğinden kaynaklandığı sonuçlarına ulaşmıştır.

Akkor & Çağlar (2019), özengen müzik eğitim kurumlarında enstrüman seçiminin işitme yeteneğini etkileyip etkilemediğini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmalarında, Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bir müzik kursunda alan 40 kişilik bir araştırma grubunu değerlendirmişler ve özengen çalgı eğitiminde kullanılan enstrümanlardan flüt, piyano, gitar ve keman enstrümanları arasında dinleme becerileri açısından birçok farklılıklar gözlemlemişler, enstrümanlar arasında işitme becerisine en çok etki eden enstrümanın piyano olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Sarı (2021) yüksek lisans tezinde Adana Valiliği Ceyhan ve Çukurova ilçelerinde özengen müzik eğitimi kurslarına ilişkin özengen müzik eğitiminden yararlanan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, kurs yöneticilerinin COVID-19 pandemi durumundan etkilendiğini ortaya çıkardığı, derslerin fiziki

olanakları ve koşullarının farklı olduğu, derslerde metronom, ayna, nota sehpa gibi müzik materyallerinin çalışmada yetersiz kaldığı, derslerin öğrenci beklentilerini tam olarak karşılamadığı ancak bu çalışmanın beklentilerinin ne olduğuna dair veri elde etme yeteneğinin sınırlı olduğu sonuçlarına varmıştır.

Tepeli (2018), çalışmasında Ankara'da özengen müzik eğitimi veren Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumları farklı açılardan incelemeyi amaçlayarak karma bir araştırma modeli kullanmıştır. Anket Ankara'da faaliyet gösteren 48 özengen müzik eğitim kurumu arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda; özengen müzik dersi veren eğitim kurumlarının çoğunun 6-13 yaş arası çocuklara eğitim verdiği, gençlere ve yetişkinlere yönelik ise müzik eğitimi veren eğitim kurumlarının çok az olduğu, araştırma kapsamında müzik dersi veren okullarda görev yapan öğretmen sayısının 2 ile 18 arasında değiştiği, çoğu kurumun yakınında müzik eğitimi verildiği görülmekle birlikte bu tür eğitim programları nadiren uygulandığı, müzik dersi veren özengen kurumlarda müzik teorisi, müzik beğenisi ve solfej derslerinin düşük düzeyde işlendiği görüldüğü, Ankara'da özengen müzik eğitimi veren kurumlara yönelik yüksek ve olumlu düzeyde bir talep gözlemlendiği, özengen müzik eğitim kurumlarının teoride ve pratikte birçok sorunla karşı karşıya olduğu ortaya çıkmıştır.

Hafizoğlu (2022) ise çalışmasında, çocuklara özengen müzik eğitimi aldırان ebeveynlerin bu eğitime ilişkin görüşlerini çeşitli değişkenlere göre incelemiştir. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığınca yürütölen çeşitli müzik kurslarının yanı sıra Trabzon il ve ilçelerindeki özel müzik kursları, halk eğitim merkezleri ve çocuklarını özel müzik dersine (özengen) gönderen velilerle birlikte yürütölmüştür. Ailenin almış olduğu ve almaya devam ettiğı müzik eğitimi ve müzik bilgisi, yoğun müzik eğitimi yoluyla çocuğun bilişsel ve sosyal gelişiminin geliştirilmesi, alınan sertifikaların çocuğun kariyerindeki önemi, çocukla birlikte ne sıklıkta alındığı, evde pratik yaparken konserlere gitme ve çocuk enstrümanlarını dinleme sıklığını, eğitim alma nedenlerini karşılaştırılmıştır. Ailelerin müzik derslerine bu kadar hevesli olmalarının yukarıda belirtilenlerle doğrudan bağlantılı olduğu ortaya çıkmıştır.

Baylan (2021), çalışmasında İstanbul'da Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde özengen müzik eğitimi veren kurumların çok boyutlu incelenmesini amaçlamıştır. Avrupa yakasındaki 84 eğitim kurumu üzerinde yürütölmüş olup, özengen müzik eğitimi veren eğitim kurumlarından görüşme yöntemiyle elde edilen veriler, araştırılan değişkenlere göre listelenmiş ve frekans dağılımları yüzde olarak açıklanmıştır. Kurumların eğitim verilen müzik türü açısından yeterli çeşitliliğe sahip olduğu, özellikle Klasik Batı Müziğı ve Popöler Müzik eğitiminin ön plana çıktığı; kurumlara gösterilen talebin iyi seviyede olduğu, kurumların halka açık konserler düzenlediğı ve bu konserlere katılımın iyi düzeyde olduğu; kurumların fiziki

donanımlarının ve ortamlarının yetersizliği, bütçe ve çalgı yetersizliği, eğitim kadrosu yetersizliği, öğrencilerin devam durumlarının ve çalışmalarının düzensizliği ve öğretmenlerin özel eğitim gereken durumlardaki mesleki yetersizliği konusunda problemler olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Güler (2021), kamu ve özel yaygın eğitim kurumlarında özengen çalgı eğitimi alan kişilerin müzik aleti çalmayı öğrenmeye ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, Çanakkale ve Balıkesir illerindeki kamu ve özel yaygın eğitim kurumlarında özengen müzik aleti eğitimi almış 26 katılımcıyla çalışmıştır. Enstrüman çalmayı öğrenmenin bireyin kişisel yaşamını, sosyal çevresini, müziği kariyer olarak sürdürme fikrini etkilediğini, motivasyon, tutum, öz yeterlik ve üstbilişsel farkındalığın öğrenmeyle yakından ilişkili olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Durak (2019), çalışmada öğretmenlerin özengen flüt derslerinde kullanılan kaynak kitaplara ilişkin görüşlerini belirlemeyi ve hedef kitlenin amaç ve özelliklerine göre uygulanabilecek taslak kitap modeli geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma grubu, Türkiye'nin farklı şehirlerinde farklı yaş gruplarındaki öğrencilere aktif olarak flüt dersi veren 47 gönüllü öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmada Türkiye'de özengen flüt öğretimine yönelik kaynak kitap eksikliğinin bulunduğu ve mevcut kitapların özengen flüt öğretimini desteklemediği sonucuna ulaşmıştır.

Türk (2018), özengen müzik eğitimi alan ve almayan yedinci sınıf öğrencilerinin müzik eğitimi ve örgün eğitimdeki motivasyon düzeylerini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, müzik eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrencilere kıyasla her açıdan motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Karan (2011), özengen müzik eğitimi veren kurumlarda verilen çalgı eğitiminin öğrencilerin kariyer hedeflerine etkisini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi alan öğrencilerin çoğunlukla kendi istekleri ve ailelerinin teşvikiyle başladıkları, keyif ve motivasyonla devam ettikleri, gerekmedikçe devamsızlık yapmadıkları, enstrüman çalmaya başladıktan sonra normalde dinledikleri müziklerin dışında müzik türlerine de ilgi duymaya başladıkları ve çevrelerindeki müzik etkinliklerine katılımının arttığı, gelecekte meslek olarak müziği seçmek istedikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Şirin (2023), çalışmada özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrencilerin karşılaşacakları problemleri, öğrenci ile veli bakış açısından belirlemek ve görülen problemlere çözüm önerileri sunmayı amaçlamıştır. Çalışmanın araştırma grubunu Tokat ili Turhal ilçesinde faaliyet yapan özengen müzik eğitimi kurumları oluşturmuştur. Araştırmada özengen müzik

eğitimi alan öğrencilerin, eğitmen ve eğitim programları dışında kurumun fiziki imkanlardan kaynaklanan problemler yaşadıkları sonucuna varmıştır.

Akça (2018), teknolojik araç gereçler ve bilgisayar desteği kullanılarak yapılan müzik derslerinin, geleneksel müzik derslerinden daha başarılı olup olmadığını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmasında, klasik gitar performans testi ile her bir öğrenciye verilmiş olan on dev sonucunda öğrencilerin başarı puanlarını ve grup öğrencileri için grup başarı puan ortalamasını belirlemiştir. Araştırmaya katılan iki grup arasındaki başarı farkı matematiksel olarak fonksiyon puan ve yüzde ile istatistiksel olarak ise SPSS programı ile hesaplanmış, teknolojik araç ve gereçler kullanılarak yapılan müzik dersini alan grup adına olumlu oranda anlamlı bir fark gözlemlendiği sonucuna ulaşmıştır.

Seyhan (2019), flüt eğitimcilerinin özengen müzik eğitiminde kullandıkları yöntem ve teknikleri belirlemeye yönelik yaptığı çalışmasında, Ankara'nın beş merkez ilçesinden ulaşılabilen özengen flüt eğitimcileriyle çalışmıştır ve özengen flüt derslerinin fiziksel özelliklerinin yanı sıra ğrenci hazırlığı, özel derslerin önemi, parmak pozisyonu, diyafram ve nefes kontrolü, duruş ve tutuş, artikülasyon ve çeviklik gibi özelliklerin yanı sıra özengen müzik eğitimi veren kurum ve kuruluşların müfredatlarına eklenmesi gereken konuların yer alması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Tzlin (2019), özengen müzik eğitimi veren kurumlarda Eğitim Fakültesi zel yetenek sınavına hazırlık eğitiminin fiili durumunu belirlemeye yönelik yaptığı çalışmasında, İzmir ve Denizli illerinde özengen müzik eğitimi veren 22 eğitim kurumunda görev yapan 42 yönetici ve ğretmen ile Eğitim Fakültesi zel yetenek sınavlarına hazırlık eğitimi alan 109 ğrenci ile görüşmüştür. Araştırmada, yönetici ve ğretmen görüşlerine göre, kurumlara gelen öğrencilerin müzikal yetenek testi ile kuruma kabul edildikleri, testte ki sonuca göre öğrencilere bireysel eğitim programları hazırlanarak uygulamaya konulduğu, öğrencilere sürekli deneme testlerinin yapıldığı ve test sonuçları doğrultusunda programların eğitim sürecinde ihtiyaçlara yönelik değiştirilebildiği, özel yetenek sınavlarına hazırlık sürecinde sürdürülmekte olan işitme, okuma ve yazma eğitiminin yeterli seviyede olduğu, kurumların işitme, okuma ve yazma dersinden başka enstrüman eğitimine de önem verdikleri, ğrenci görüşlerine göre ise kurumlardaki yönetici ve eğitmenlerin, öğrencilere eğitim sürecinde rehberlik ettikleri, durumları konusunda sürekli bilgilendirdikleri, kurumlarda öğrencilere verilen ses eğitimi dersinin özel yetenek sınavlarına hazırlık kademesinde yeterli olduğu, eserlerin doğru bir şekilde seslendirilmesine önem verildiği sonuçlarına ulaşmıştır.

Güneş (2022) pandemi döneminde özengen müzik eğitimi kurumlarında görev yapan ğretmen, ğrenci ve velilerin müzik aletlerinde uzaktan eğitimin işlevselliğine ilişkin

görüşlerini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin ilk başta teknolojiye erişimde ve öğrenmede sorun yaşadığı ve zamanla uyum sağladıkları; Pandemi döneminde uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime tam olarak eşdeğer olmadığı ancak mecburen tercih edildiği sonucuna ulaşmıştır.

Özçelik (2010), makalesinde özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin konsantrasyon yeteneklerini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, Suzuki'nin “Yetenek Eğitimi” ve Bartók'un “Mikrokozmos” piyano öğretim yöntemleri kullanmıştır. Araştırma da, Suzuki ve Microcosmos yöntemleriyle eğitim alan öğrenciler ile gruplara ayrılmayan tüm öğrencilerin ön-son testlerinde anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Uygun (2020), YouTube'da yer alan çalgı eğitim videolarının özengen çalgı eğitimine etkisini ve katkısını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada müzik eğitiminde önemli bir yer sahibi olan özengen müzik eğitimi alan bireylerin ilerleyen teknoloji ile birlikte bu teknolojiyi ve Youtube'u kullanarak enstrüman eğitimine yüksek oranda katılım sağladıkları hem konularla alakalı eğitim videolarını hem de eser çalımı videolarını yoğun bir istekle izledikleri sonucuna ulaşmıştır.

Kratus, J. (2019), amatör ve profesyonel müzisyenlik arasındaki farkları araştırdığı çalışmada, Amerikan müzik eğitiminin odak noktasının yirminci yüzyılın ortalarında amatörlükten yarı profesyonelliğe kaydığını belirtmiştir. Lise ve üniversiteden sonra büyük topluluklarda sınırlı performans fırsatları göz önüne alındığında, yarı profesyonelliğe doğru bir yönelimin pek anlamlı olmadığını belirtmiştir. Çalışmada, amatörlüğü beslemeye geri dönmenin bir yolunu önermekte ve bu hedefin önündeki iki engeli vurgulamaktadır bu engeller müzik öğretmeni eğitiminin esnek olmaması ve mesleğin popüler müziği kabul etme konusundaki isteksizliği olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Pitts (2017), çalışmada müzik eğitiminin, okul müfredatındaki yerini savunmak konusunda uzun bir geçmişe sahip olduğunu belirtmiştir. Hem uygulayıcılar hem de araştırmacılar müziğin gençlerin hayatındaki yaratıcı, sosyal ve bilişsel faydalarını savunmaktadır. Bu arada, müzikal öğrenmenin faydalarından şüphe duyanlar ya da daha büyük olasılıkla bunları çok az düşünenler “Birçok amatör müzisyen ve müzik dinleyicisi” kendi müzik eğitimlerinin ürünüdür. Bu nedenle, nüfusun çoğunluğunun biçimlendirici müzik yıllarında hangi kalıcı değerleri ve tutumları edindiği ve okul müzik eğitiminin bu değerleri nüfus genelinde şekillendirmek için ne gibi sorumlulukları olduğu konusunda sorulması gereken zorlu sorular olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Booth (1999), amatör müzik hakkındaki çalışmada, müziğe ilk başladığımızdaki amatörlüğün eğer profesyonel eğitim alınmazsa ömür boyu amatörlüğe yol açacağı, okulların

asında her türlü müzik öğretimini en başından itibaren profesyonel eğitime yönlendirmeleri, amatörlükten kaçınılması ve geliştirilmemesi, bir müzik eğitimcisinin en önemli müfredat hedefinin müzik eğitimi alan bireyleri yaşam boyu müzik yapmaya teşvik etmek olması, profesyonel kariyer hedefleyen öğrencilerin bu hedeflerinden caydırılmaması, herhangi bir şekilde amatörlüğü teşvik eden çalışmalara yönelinmemesi gerekliliklerini savunarak, müziğe yeni başlayacak olan bireylerin amatör müziğe ilgilerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Regelski (2007), amatör müziğin önemini anlatan çalışmasında, müzikle amatörcce ilgilenmeyi başlatan ve sürdüren ve müzik olmadan yaşamı eksik kılan hayranlığı beslemenin müzikte başarıya vardıracağına, böyle bir hevesin olmadığı ya da bu hevesin ebeveyn baskısı veya öğretmen kınaması korkusuyla engellendiği çalışmaların, nadiren de olsa sürekli bir amatörlüğe yol açacağı sonuçlarına ulaşmıştır.

Waldron, J., & Veblen, K. (2009), çalışmalarında, haftalık bir Kelt bar oturumunda 6 müzisyenin tercih ettiği motivasyonları ve başarılı öğrenme stratejilerini inceleyerek yetişkinlerin müzik öğrenimine odaklanmaktadır. Katılımcıların 2'si kadın, 4'ü erkek, yaş ortalaması 45 ve her biri 6 ila 16 yıldır Kelt Geleneksel Müziği (KTM) öğreniyorlar. Katılımcılar okulda bir enstrüman çalmayı öğrenmiş ancak mezun olduktan sonra okul enstrümanlarını çalmayı bırakmışlardır. Katılımcılar CTM'ye ve geleneksel enstrümanlara çeşitli nedenlerle ilgi duymuş ve bunları gamlar ve egzersizlerden ziyade “melodiler” aracılığıyla öğrenmişlerdir. CTM işitsel/sözel bir kültür olduğu için, katılımcılar “kulaktan” öğrenmeye önem vermişler, ancak yazılı notasyonu özellikle bir anımsama stratejisi olarak yararlı bir yardımcı olarak görmüşlerdir. Derinlemesine görüşmelerle dengelenmiş fotoğraf, video, siber bilgi ve ses kaydı yoluyla oturum dokümantasyonu gerçekleştirilmiştir. Araştırma soruları şunları içeriyordu: Oturum katılımcılarının geleneksel İrlanda/Kelt müziğini öğrenmeye ilişkin çeşitli tutumları, inançları ve algıları nelerdi? Bu gayriresmi ortamda gerçekleşen öğrenmenin özellikleri nelerdir? Yaşam boyu müzik öğrenimi ve örgün müzik eğitimi için çıkarımlar nelerdir? Alınan cevaplar neticesinde bu tür informal öğrenme uygulamaları hakkındaki bilgilerin, örgün okul enstrümantal öğrenimi için çıkarımlara sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması-bütüncül çoklu durum-deseni kullanılmıştır. Durum çalışması deseni, güncel bir durum ya da olgunun kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışıldığı, durum ya da olgu ile içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin olarak belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2011). Bütüncül çoklu durum deseni ise bütüncül olarak algılanabilecek durumun kendi içerisinde bütüncül olarak ele alınması ve daha sonra birbirleriyle karşılaştırılmasıdır. Bu araştırma, Erzurum İli Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerindeki özengen müzik eğitimi kurumlarındaki Bağlama eğitimi uygulamaları kendi içerisinde bütüncül olarak ele alınarak ve bu uygulamaların birbirleriyle karşılaştırılacak olmasından dolayı durum çalışması desenlerinden bütüncül çoklu durum desenine göre tasarlanmıştır.

Katılımcılar

Araştırmada katılımcı grubu olarak, Erzurum İli Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerindeki özengen eğitim kurumlarında Bağlama eğitimi alan öğrenciler ve bu kurumlarda Bağlama eğitimi veren öğretmenler olmak üzere iki farklı gruptan yer almaktadır. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Katılımcı öğrencilere yönelik demografik özellikler:

Tablo 1

Araştırmanın Katılımcı Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Özellikler	Yaş Aralığı	f	%
Yaş	10-15	14	47
	16-21	12	40
	22-27	3	10
	28-33	1	3
	34 ve üzeri	-	-
	Toplam	30	100.0
Cinsiyet	Kadın	18	60
	Erkek	12	40
	Toplam	30	100.0

Tablo 1. Devamı

Öğrenim Durumu	İlkokul öğrencisi	-	-
	Ortaokul öğrencisi	12	40
	Lise öğrencisi	9	30
	Üniversite öğrencisi	5	16,67
	Çalışan	4	13
	Toplam	30	100.0
Bağlamaya Sahip Olma Durumu	Var	27	90
	Yok	3	10
	Toplam	30	100.0

Araştırmanın katılımcı grubunu oluşturan öğrencilerin 14'ünün (%47) 10-15 yaş aralığında, 12'sinin (%40) 16-21 yaş aralığında, 3'ünün (%10) 22-27 yaş aralığında, 1'inin (%3) 28-33 yaş aralığında olduğu; 18'inin (%60) kadın, 12'sinin (%40) erkek olduğu; 12'sinin (%40) ortaokul öğrencisi, 9'unun (%30) lise öğrencisi, 5'inin (%16,67) üniversite öğrencisi, 4'ünün (%13) çalışan olduğu; 27'sinin (%90) kendine ait Bağlamasının olduğu, 3'ünün (%10) kendine ait Bağlamasının olmadığı belirlenmiştir.

Katılımcı öğretmenlere yönelik demografik özellikler:

Tablo 2

Araştırmanın Katılımcı Grubunda Yer Alan Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

		f	%
Yaş Aralığı	18-25	-	
	26-31	2	50
	32-37	1	25
	38 ve üzeri	1	25
	Toplam	4	100.0
Cinsiyet	Kadın	-	-
	Erkek	4	100
	Toplam	4	100.0
Öğrenim Durumu	Eğitim Fakültesi Müzik Eğiti	2	50
	Güzel Sanatlar Fakültesi	2	50
	Konservatuar	-	-
	Diğer	-	-
	Toplam	4	100.0
Bağlama Eğitimi Verme Süreleri	1-3 yıl	-	
	3-5 yıl	-	
	5 yıl ve üzeri	4	
	Toplam	4	100.0

Araştırmanın katılımcı grubunu oluşturan eğitimcilerin 2'sinin (%50) 26-31 yaş aralığında, 1'inin (%25) 32-37 yaş aralığında, 1'inin (%25) 38 ve üzeri yaş grubu üzerinde olduğu; 4' ününde erkek olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin 2'sini Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi, diğer 2'sinin ise Güzel Sanatlar Fakültesi mezunu olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

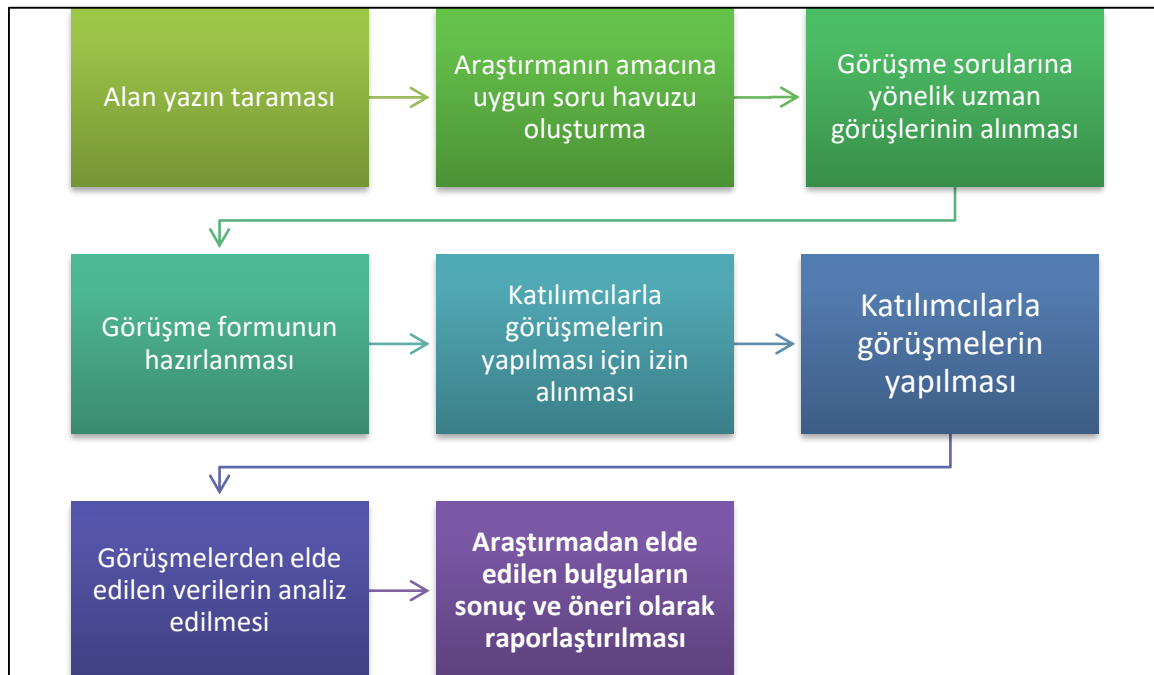
Araştırmanın katılımcıları olan öğrenci ve eğitimcilerin Erzurum İli Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerindeki özengen müzik eğitimi kurumlarındaki Bağlama eğitimi uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından iki farklı “yarı yapılandırılmış görüşme formu” hazırlanmıştır. Bu formların birincisi “Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Bağlama Eğitimi Uygulamalarına Yönelik Eğitimci Görüşleri” (Ek-1); ikincisi ise “Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Bağlama Eğitimi Uygulamalarına Yönelik Öğrenci Görüşleri” (Ek-2) isimli formlardır. “Yarı yapılandırılmış” görüşmeler, planlanmış soruların dışına çıkmayan “yapılandırılmış” görüşmeler ile esnek olarak tanımlanabilecek “yapılandırılmamış” görüşmeler arasında yapılan görüşmelerdir (Karasar, 2009).

Süreç/Uygulama

Araştırma sürecinde izlenen aşamalar Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1

Araştırmanın Uygulama Basamakları

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz tekniğine göre çözümlenmiştir. Betimsel analiz, araştırma verilerinin önceden belirlenmiş tema başlıkları altında özetlenip yorumlandığı, görüşmecilerden elde edilen verileri etkili bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılarının sıklıkla kullanıldığı ve elde edilen verilerin neden-sonuç ilişkilerine dayalı yorumlandığı analiz tekniğidir. Veriler, araştırma sorularına bağlı olarak ortaya çıkan temalara göre düzenlenebileceği gibi, gözlem ve görüşme süreçlerinde yanıtı aranan sorular veya boyutlara dayalı olarak da sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Etik İşlemler

Araştırmanın izni, Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı'ndan alınmıştır (28.05.2024 tarihli ve E-37947039-050.02.04-2400172377 sayılı belge) (Ek-3).

Araştırmacı Rolü

Araştırmacı, görüşme sorularının hazırlanması, katılımcı grubunu oluşturan Bağlama eğitimi alan öğrenci ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerdeki tüm veri toplama araçlarının uygulanması ve verilerin toplanması sürecinde aktif olarak rol almıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Görüşme formu oluşturulurken iç geçerliği sağlamak için araştırmanın amacıyla ilgili alanyazın incelenmiş ve bu amaç kapsamında soru havuzu hazırlanmıştır. Soruların hazırlanması aşamasında soruların yalın, anlaşılır, tarafsız, yanıtlayıcılardan toplanabilecek veriler barındıran, seçenekli ve açıklayıcı olmasına özen gösterilmiştir (Karasar, 2009; Yıldırım & Şimşek, 2011). Hazırlanan soruların nitel araştırma yöntemine ve araştırmanın amacına uygunluğu Bağlama eğitimi alanında uzman üç akademisyenin görüşüne sunulmuş ve bu görüşlere dayalı olarak yeniden düzenlenmiştir. Uzmanların önerileri doğrultusunda son şeklini alan görüşme formundaki sorular, çalışma grubunda yer almayan ancak çalışma grubu ile benzerlik gösteren üç Bağlama eğitmenine sorulmuş ve uygulama öncesi görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Uygulama öncesi yapılan görüşmeler sonunda öncelik açısından bazı soruların sıralaması değiştirilmiş, benzer yanıtları olan sorular ise çıkarılmıştır.

Elde edilen veriler görüşme sürecinde sorulan sorulara (Çalışma grubunu oluşturan Bağlama öğrencileri ve öğretmenlerinin özengen müzik eğitimi kurumlarındaki Bağlama eğitimi uygulamalarına yönelik görüşleri vb.) katılımcıların verdiği yanıtlara dayalı olarak ortaya çıkan temalara göre düzenlenerek bir kapsam belirlenmiş, Bağlama eğitimi alan öğrenci ve

eğitmenlerin verdikleri yanıtlar, oluşturulan bu kapsama göre değerlendirilmiş, mantıklı ve anlamlı bir bütünlük içerisinde düzenlenmiştir. Ardından düzenlenen veriler tanımlanmış, gerekli görülen yerlerde doğrudan alıntılara yer verilmiş ve tanımlanan bulgular açıklanmıştır (Yıldırım şimşek, 2011). Araştırmanın raporlaştırılma aşamasında katılımcı grubunda yer alan Bağlama eğitimi alan öğrenciler 1, 2, ...34; Bağlama eğitimi veren eğitmenler ise E1, E2, E3, E4 şeklindeki kodlarla tanımlanmıştır. Araştırmanın i güvenirliğini (tutarlılık) sağlamak için veriler araştırmacı tarafından ayrı ayrı analiz edilmiş, oluşturulan tema ve kategorilerin doğruluğuna yönelik alan uzmanının görüşü alınarak ortak karara varılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Bu bölümde, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim sürecine yönelik öğrenci ve öğretmen görüşlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

“Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Hangi Akort Düzeninde Öğretim Yapılıyor?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 3

Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Öğretimi Yapılan Akort Düzenleri

	Akort Biçimleri	Öğrenci Kodu	f	%
Öğrencilerin Bağlamada Kullandıkları Akort Biçimleri	Bağlama Düzeni	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30	30	100
	Bozuk Düzeni	-	-	-
	Misket Düzeni	-	-	-
	Diğer	-	-	-
	Akort Biçimleri	Eğitmen Kodu	f	%
Eğitmenlerin Bağlamada Kullandıkları Akort Biçimleri	Bağlama Düzeni	E1, E2, E3, E4	4	100
	Bozuk Düzeni		-	
	Misket Düzeni		-	
	Diğer		-	

Tablo 3 incelendiğinde, Bağlama öğrencileri ve öğretmenlerinin öğretim aşamasında kullandıkları akort biçiminin “Bağlama düzeni” şeklinde olduğu görülmektedir.

“Bağlama Öğrencilerinin Çalgı Eğitimi Alma ve Çalgı Çalışma Süreleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 4

Katılımcı Öğrencilerin Bağlama Eğitimi Alma Süreleri

	Yıl aralığı	f
Öğrencilerin Bağlama Eğitimi Alma Süreleri	1 ay ve daha az	3
	2-4 ay	2
	5-7 ay	-
	8-10 ay	2
	10-12 ay	-
	1 yıl ve üzeri	23
	Toplam	30

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin Bağlama eğitimi sürelerinin “bir ay ve daha az” (f=3), “iki ile dört ay” (f=2), “sekiz ile on ay” (f=2), “bir yıl ve üzeri” olanların (f=23) şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 5

Katılımcı Öğrencilerin Haftada Günlük ve Saatlik Ders Alma Süreleri

	Saat aralığı	Öğrenci Kodu	f	%
Öğrencilerin Haftada Günlük Bağlama Eğitimi Alma Süreleri	1-2 Gün	Ö1,Ö5,Ö17	3	10
	3-5 Gün	Ö2,Ö3,Ö4,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö18,Ö19,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö29,Ö30.	27	90
	5-7 Gün		-	-
	Toplam		30	100.0
Öğrencilerin Haftada Saatlik Bağlama Eğitimi Alma Süreleri	Saat Aralığı	Öğrenci Kodu	f	%
	2-3saat	Ö2,Ö3,Ö4,Ö7,Ö8,Ö10,Ö11,Ö12,Ö14,Ö16,Ö18,Ö19,Ö20,Ö23,Ö24,Ö25,Ö28,Ö29,Ö30.	19	63
	3-4 saat	Ö1,Ö5,Ö6,Ö9,Ö13,Ö17,Ö26,Ö27.	8	27
	4-5 saat	Ö15, Ö21, Ö22	3	10
Toplam			30	100.0

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin haftada günlük ve saatlik ders alma sürelerinin 3’ünün “bir ile iki gün arası” (%10), 27’sinin “üç ile beş gün arası” (%90), olduğu; 19’unun “iki ile üç saat” arası (%63), 8’inin “üç ile dört saat arası” (%27), 3’ünün “dört ile beş saat arası” (%10) şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 6*Katılımcı Öğrencilerin Kurs Dışında Günlük Bağlama Çalışma Süreleri*

	Saat aralığı	Öğrenci Kodu	f	%
Öğrencilerin Kurs Dışında Günlük Bağlama Çalışma Süreleri	Hiç çalışmayan	Ö3	1	3
	15-30 dakika	Ö1,Ö2,Ö7,Ö11,Ö17	5	17
	30-60 dakika	Ö5,Ö9,Ö13,Ö20,Ö24,Ö29	6	20
	1-2 saat	Ö4, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö14, Ö15, Ö16, Ö18, Ö19, Ö21, Ö22, Ö23, Ö25, Ö28, Ö30.	16	53
	2-4 saat	Ö12,Ö26.	2	7
	5 saat ve üzeri		-	-
Toplam			30	100.0

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin kurs dışında günlük Bağlama çalışma sürelerinin “hiç çalışmayan” bir öğrenci (%3), “on beş ile otuz dakika arası ” beş öğrenci (%17), “otuz ile altmış dakika arası” altı öğrenci (%20), “bir ile iki saat arası” on altı öğrenci (%53), “iki ile dört saat arası” iki öğrenci (%7), şeklinde olduğu görülmektedir.

“Öğrenciler, Bağlama Dışında Başka Enstrüman Seslendiriyorlar mı?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 7*Öğrencilerin Bağlama Dışında Başka Çalgı Seslendirme Durumları*

	Kategori	Çalgı	Öğrenci Kodu	f	%
Öğrencilerin Bağlama Dışında Başka Çalgı Seslendirme Durumları	Seslendirenler	Bendir, Zilli Tef, Gitar	Ö3, Ö9, Ö16, Ö27	4	13
	Seslendirmeyenler		Ö1, Ö2, , Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö28, Ö29, Ö30	26	87
	Toplam			30	100

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin Bağlama dışında başka çalgı seslendirme durumlarının “seslendirenler (bendir, zilli tef, gitar)” dört öğrenci (%13), “seslendirmeyenler” yirmi altı öğrenci (%87) şeklinde olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 8

Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenleri

	Akort Biçimleri	Öğrenci Kodu	f	%
Öğrencilerin Bağlama Dışında Başka Çalgı Seslendirme Durumları	Bağlama Düzeni	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30	30	100
	Bozuk Düzeni	-	-	-
	Misket Düzeni	-	-	-
	Diğer	-	-	-
Kategoriler	Kod	Öğrenci kodu	f	
Estetik Duygu	Hobi	Ö20, Ö29, Ö30	3	
	Bağlama dinlemeyi sevmek	Ö1, Ö3, Ö14, Ö17, Ö18, Ö19	6	
	Türkü dinlemeyi sevmek	Ö5, Ö8, Ö9, Ö15, Ö21, Ö24, Ö24, Ö27	8	
Kültürel Yatkınlık	Kültürel bağlılık	Ö13, Ö16	2	
	Çocukluk ideali	Ö2, Ö6, Ö10	3	
	Bağlama seslendiren yakınlarından etkilenme	Ö4, Ö19, Ö26	3	
Kendini Gerçekleştirme	Aile ve arkadaşlarına dinleti yapma isteği	Ö12	1	
Mesleki Gelecek Planlaması	Güzel sanatlar lisesi okuma isteği	Ö28	1	
	Müzik öğretmeni olma isteği	Ö11	1	
	Bağlama sanatçısı olma isteği	Ö22, Ö23	2	

Tablo 8 incelendiğinde, öğrencilerin Bağlama öğrenme nedenlerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu nedenler; “Estetik Duygu”, “Kültürel Yatkınlık”, “Kendini Gerçekleştirme” ve “Mesleki Gelecek Planlaması” kategorileri altında değerlendirilmiştir. “Estetik Duygu” kategorisi altında yer alan kodların “Hobi” (f=3), “Bağlama dinlemeyi sevmek” (f=6), “Türkü dinlemeyi sevmek (f=8) şeklinde dağılım gösterdiği görülmektedir. Öğrencilerin estetik duygu durumlarına dayalı olarak ortaya çıkan Bağlama öğrenme nedenlerine yönelik bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir:

Dinlemeyi sevdiğim için Bağlama çalmak istedim.Ö1

Hobi amaçlı bağlama çalmayı öğrenmek istedim. Ö29

Türkü dinlemeyi sevdiğim için Bağlama Öğrenmek istedim. Ö5

“Kültürel Yatkınlık” kategorisi altında yer alan kodların “Kültürel bağlılık” (f=2), “Çocukluk ideali” (f=3), “Bağlama seslendiren yakınlarından etkilenme” (f=3) şeklinde

dağılım gösterdiği görülmektedir. Öğrencilerin kültürel yatkınlık durumlarına dayalı olarak ortaya çıkan Bağlama öğrenme nedenlerine yönelik bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir:

Kültürel yönden yakınlığım olduğu için çalmak istedim. Ö13

Çocuk yaşlarımdan beri bağlamaya olan hevesimden ötürü istedim. Ö2

Yakınım çaldığı için bende çalmak istedim. Ö19

“Kendini Gerçekleştirme” kategorisi altında yer alan kodların “Aile ve arkadaşlarına dinleti yapma isteği” (f=1) şeklinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kendini gerçekleştirme durumlarına dayalı olarak ortaya çıkan Bağlama öğrenme nedenlerine yönelik bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir:

Aileme ve arkadaşlarıma dinleti yapmak için öğrenmek istedim. Ö12

“Mesleki Gelecek Planlaması” kategorisi altında yer alan kodların “Güzel sanatlar lisesi okuma isteği” (f=1), “Müzik öğretmeni olma isteği” (f=1), “Bağlama sanatçısı olma isteği” (f=2) şeklinde dağılım gösterdiği görülmektedir. Öğrencilerin mesleki gelecek planlaması durumlarına dayalı olarak ortaya çıkan Bağlama öğrenme nedenlerine yönelik bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir:

Güzel sanatlar lisesine girebilmek için öğrenmek istedim. Ö28

Müzik öğretmeni olabilmek için öğrenmek istedim. Ö11

Bağlama sanatçısı olabilmek için öğrenmek istedim. Ö22

“Öğrencilerin, Bağlama Seslendirmede Örnek Aldıkları Bağlama Sanatçısı Var mı?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 9

Öğrencilerin, Bağlama Seslendirmede Örnek Aldıkları Bağlama Sanatçıları

Öğrencilerin Örnek Aldığı İracılar	Öğrenci kodu	f
Hayır Yok	Ö7	1
Kıvırcık Ali	Ö5	1
Musa Eroğlu	Ö6	1
Sevcan Orhan	Ö8	1
Aşık Veysel	Ö9, Ö11	2
Yavuz Bingöl	Ö6, Ö29	2
Orhan Gencebay	Ö2, Ö3, Ö20, Ö21	4
Engin Nurşani	Ö3, Ö14, Ö17, Ö18, Ö19	5
Erdal Erzincan	Ö8, Ö14, Ö17, Ö23, Ö24	5
Arif Sağ	Ö1, Ö4, Ö13, Ö18, Ö19, Ö22, Ö26	7
Neşet Ertaş	Ö9, Ö10, Ö11, Ö16, Ö25, Ö27, Ö30	7

Tablo 9 incelendiğinde, Bağlama seslendirirken “ben de böyle çalmak istiyorum” dediğiniz ya da örnek aldığınız bir Bağlama sanatçısı var mı? sorusuna verdikleri cevaplar; “hayır yok” cevabını veren öğrenci sayısı (f=1), “Kıvırcık Ali” cevabını veren öğrenci sayısı (f=1), “Musa Eroğlu” cevabını veren öğrenci sayısı (f=1), “Sevcan Orhan” cevabını veren öğrenci sayısı (f=1), “Aşık Veysel” cevabını veren öğrenci sayısı (f=2), “Yavuz Bingöl” cevabını veren öğrenci sayısı (f=2), “Orhan Gencebay” cevabını veren öğrenci sayısı (f=4), “Engin Nurşani” cevabını veren öğrenci sayısı (f=5), “Erdal Erzincan” cevabını veren öğrenci sayısı (f=5), “Arif Sağ” cevabını veren öğrenci sayısı (f=7), “Neşet Ertaş” cevabını veren öğrenci sayısı (f=7) şeklinde olduğu görülmektedir.

“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 10

Öğrencilerin Bağlama Öğrenme Aşamasında Zorluklarla Karşılaşma Durumları

	Kategori	Öğrenci Kodu	f
Öğrencilerin Bağlama çalmaya başlangıç aşamasında zorluk yaşama durumları	Zorluk yaşayanlar	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30	30
	Zorluk yaşamayanlar	-	-
Toplam			30

Tablo 10 incelendiğinde, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında tümünün zorluk yaşadıkları “zorluk yaşayanlar” (f=30) şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 11

Öğrencilerin Bağlama Öğrenme Aşamasında Karşılaştıkları Zorluklar

Karşılaşılan Zorluklar	Öğrenci kodu	f
Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama	Ö7	1
Nota okuyamama	Ö1, Ö30	2
Sağ ve sol el koordinasyonunu sağlayamama	Ö10, Ö21, Ö30	3
Sağ el mızrap yönlerini doğru uygulayamama	Ö2, Ö11, Ö12, Ö19, Ö20, Ö21, Ö24, Ö26, Ö27, Ö28	10
Sol el parmak pozisyonlarını uygulayamama	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö27, Ö28, Ö29	24

Tablo 11 incelendiğinde, Bağlama öğrenme aşamasında karşılaşılan zorlukların olup olmadığı ve bu zorlukların neler olduğu sorusuna verilen cevapların farklılıkların çeşitli

farklılıklar gösterdiği görülmektedir bu zorluklar; “Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama” (f=3), “Nota okuyamama” (f=2), “Sağ ve sol el koordinasyonunu sağlayamama” (f=10), “Sol el parmak pozisyonlarını uygulayamama” (f=24) şeklinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bağlama çalmaya başlangıç aşamasında karşılaştıkları zorluklara yönelik bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Bağlama çalmaya başladığımda, bağlamayı doğru bir şekilde tutamıyordum” Ö7

“İlk başladığımda eser çalabilmek için nota okumakta zorlanıyordum” Ö30

“Yeni başladığımda, sağ ve sol el koordinasyonunu sağlayamıyordum” Ö21

“Bağlama çalmaya başladığımda mızrap yönlerini yanlış uyguluyordum” Ö12

“Bağlama çalmayı öğrenme aşamasında bazen parmak pozisyonlarım yanlıştı” Ö4

“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Neler Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 12

Öğrencilerin Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Yaptıkları Çalışmalar

Egzersizler	Öğrenci kodu	f
Nota çalışmaları yapma	Ö1, Ö30	2
Mızrap egzersizleri yapma	Ö2, Ö11, Ö12, Ö19, Ö20, Ö21, Ö24, Ö26, Ö27, Ö28	10
Parmak egzersizleri yapma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30	25

Tablo 12 incelendiğinde, Bağlama öğrenme aşamasında karşılaşılan zorlukları aşmak için hangi egzersizlerin yapıldığına ilişkin bulguların çeşitli farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu egzersizler “nota okuma” (f=2), “mızrap egzersizleri” (f=10), “parmak egzersizleri” (f=25) şeklinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bağlama çalmaya başlangıç aşamasında karşılaştıkları zorlukları aşmak için neler yaptıklarına yönelik bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Bağlama çalmaya başladığımda karşılaştığım zorlukları aşmak için nota okuma egzersizleri yapıyordum” Ö30

“Bağlama çalmaya başladığımda karşılaştığım zorlukları aşmak için mızrap egzersizleri yapıyordum” Ö19

“Bağlama çalmaya başladığımda karşılaştığım zorlukları aşmak için parmak egzersizleri yapıyordum” Ö23

“Öğrencilerin, Bağlama Öğretiminde Uygulanan Teknik Alıştırma veya Etütlere Yönelik Düşünceleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 13

Öğrencilerin, Bağlama Öğretiminde Uygulanan Teknik Alıştırma veya Etütlere Yönelik Düşünceleri

Katkı sağladığı düşünülen egzersiz	Egzersizin sağladığı katkı	Öğrenci kodu	f
Nota okuma egzersizleri	Notaları doğru okuma	Ö1, Ö30	2
Mızrap egzersizleri	Doğru mızrap yönleri	Ö2, Ö10, Ö11, Ö12, Ö14, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö24, Ö26, Ö27, Ö28, Ö30	15
Parmak egzersizleri	Doğru parmak pozisyonu	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4 Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö21, Ö22, Ö23	20
	Perdelere doğru basış	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö25, Ö27, Ö28, Ö29	25

Tablo 13 incelendiğinde, Bağlama öğrenme aşamasında yer alan teknik alıştırma veya etütlerin hangilerinin katkı sağladığına ilişkin öğrenci görüşlerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Katkı sağlayan etüt ve alıştırma; “nota okuma egzersizleri”nin sağladığı katkının “notaları doğru okuma” (f=2), “mızrap egzersizleri”nin sağladığı katkının “doğru mızrap yönleri” (f=15), “parmak egzersizleri”nin sağladığı katkının “doğru parmak pozisyonu” oluşturma (f=20) ve “perdelere doğru basış” (f=25) şeklinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında yer alan teknik alıştırma veya etütlerin hangilerinin fayda sağladığı ve bu faydaların neler olduğuna yönelik bazı öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Bağlama çalmaya başlangıç sürecimde nota okuma egzersizleri sayesinde notaları doğru ve daha seri okumayı öğrendim” Ö30

“Bağlama çalmaya başladığım süreçte çalıştığım mızrap egzersizleri sayesinde mızrap yönlerini doğru uygulamayı öğrendim” Ö19

“Bağlamaya başlangıç aşamasında çalıştığım parmak egzersizleri parmak pozisyonlarını doğru uygulamayı öğrendim” Ö22

“Bağlamaya başlangıç aşamasında çalıştığım parmak egzersizleri sayesinde perdelere doğru basmayı öğrendim” Ö25

“Bağlama Eğitimcilerinin, Öğrencilerin Bağlama Öğrenme İsteklerinin Nedenlerine Yönelik Görüşleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 14

Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenlerine Yönelik Eğitimci Görüşleri

Kategori	Eğitmen kodu	f
Hobi amaçlı istek	E1	1
Profesyonel Bağlama sanatçısı olabilmek için istek	E1	1
Türkü sevdikleri için Bağlama çalmaya duyulan istek	E2	1
Enstrüman çalmak istekliği olan öğrencilere en yakın enstrümanın Bağlama olması	E2	1
Çevrede en çok kullanılan enstrümanın Bağlama olması	E3	1
Kültürel yatkınlık	E4	1
Ailede birilerinin Bağlama seslendiriyor olması	E4	1

Tablo 14 incelendiğinde, öğrencilerin Bağlama seslendirmeyi öğrenme nedenlerine yönelik eğitimci görüşlerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu farklılıkların “Hobi amaçlı istek” (f=1), “Profesyonel Bağlama sanatçısı olabilmek için istek” (f=1), “Türkü sevdikleri için Bağlama çalmaya duyulan istek” (f=1), “Enstrüman çalmak istekliği olan öğrencilere en yakın enstrümanın Bağlama olması” (f=1), “Çevrede en çok kullanılan enstrümanın Bağlama olması” (f=1), “Kültürel yatkınlık” (f=1) ve “Ailede birilerinin Bağlama seslendiriyor olması” şeklinde dağılım gösterdiği bulgusu elde edilmiştir. Öğrencilerin bağlama seslendirmeyi öğrenme nedenlerine yönelik eğitimci görüşleri şu şekildedir:

“Genelde hobi amaçlı başlıyorlar fakat bunun yanında profesyonel Bağlama sanatçısı olabilmek amaçlı başlayan öğrencilerimiz de mevcut.” E1

“Çoğu türkü sevdikleri için Bağlama çalmayı istiyorlar, enstrüman çalmak isteyip te kendisine en yakın enstrümanın Bağlama olması sebebiyle çalmak isteyen öğrencilerde mevcut.” E2

“Coğrafyamızda en çok kullanılan enstrümanın Bağlama olması.” E3

“Kültürümüze yakın olması ve ailede birilerinin Bağlamayla ilgisi olması durumu da öğrenmek istemelerine neden olabiliyor.” E4

“Bağlama Öğitmenleri, Öğretim Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 15

Bağlama Öğitmenlerinin, Öğretim Aşamasında Karşılaştığı Zorluklar

	Karşılaşılan zorluklar	Eğitmen Kodları	f
Eğitmen görüşleri	Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama	E3	1
	Daha önce edinilen yanlış bilgiler	E1	1
	Eserleri doğru tartımda çalamama	E2	1
	Nota okuyamama	E3	1
	Sağ ve sol el koordinasyonu sağlayamama	E1	1
	Sağ el mızrap yönleri doğru kullanamama	E1, E2, E3	3
	Sol el parmak pozisyonlarını doğru uygulayamama	E1, E2, E3, E4	4

Tablo 15 incelendiğinde, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştıkları zorluklara ilişkin eğitmen görüşlerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu farklılıkların “Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama” (f=1), “daha önce edinilen yanlış bilgiler” (f=1), “eserleri doğru tartımda çalamama” (f=1), “nota okuyamama” (f=1), “sağ ve sol el koordinasyonu sağlayamama” (f=1), “sağ el mızrap yönlerini doğru kullanamama” (f=3), “sol el parmak pozisyonlarını doğru uygulayamama” (f=4) şeklinde dağılım gösterdiği bulgusu elde edilmiştir. Öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştığı zorluklara dair eğitmen görüşleri şu şekildedir:

“Daha önce bağlama öğrenme aşamasında edinilen yanlış bilgiler, sağ ve sol el koordinasyonunu sağlamada zorluk yaşama, mızrap yönlerini öğrenmede zorluk yaşama ve sol el parmak pozisyonlarını tam olarak uygulayamama sorunları mevcut olabiliyor.” E1

“Öğrenciler eserleri çalarken doğru tartımda çalamama, mızrap yönlerini uygulamada zorluk yaşama ve sol el parmak pozisyonlarını uygulamada zorluk yaşama gibi sorunlar yaşayabiliyorlar.” E2

“Öğrencilerimiz başlangıç aşamasında, Bağlamayı doğru tutuş ve oturuş, nota okuma, mızrap yönleri, parmak pozisyonlarında zorluklar yaşıyorlar.” E3

“Sol el parmak pozisyonlarında zorluk yaşayan öğrencilerimiz mevcut.” E4

“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Ne Tür Uygulamalar Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 16

Bağlama Eğitimcilerinin, Öğretim Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Yaptıkları Uygulamalar

Eğitmenlerin zorlukları aşmak için yaptıkları uygulamalara yönelik kategoriler	Eğitmen kodu	f
Parmak ve mızrap etütleri yapma	E4	1
Eser seslendirme çalışmaları yapma	E3	1
Nota çalışmaları yapma	E3	1
Parçadan bütüne öğretim modeli uygulama	E1, E2	2
Zaman planlamasına dayalı çalışma programı oluşturma	E1, E2	2
Genel olarak tüm egzersizleri yaptırma	E1, E2, E3, E4	4

Tablo 16 incelendiğinde, Bağlama öğrenme aşamasında öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları aşmak için yapılan uygulamalarına ilişkin eğitmen görüşlerinin farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu farklılıkların; “Parmak ve mızrap etütleri yapma” (f=1), “Eser seslendirme çalışmaları yapma” (f=1), “Nota çalışmaları yapma” (f=1), “Parçadan bütüne öğretim modeli uygulama” (f=2), “Zaman planlamasına dayalı çalışma programı oluşturma” (f=2), “Genel olarak tüm egzersizleri yaptırma” (f=4) şeklinde olduğu görülmektedir. Eğitimcilerin, öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında yaşadıkları zorlukları aşmaları için yaptıkları uygulamalar şu şekildedir:

“Bolca egzersiz yaptırıyorum, kurstaki ve evdeki çalışma zamanını uzun tutmaya çalışıyorum. Parçadan bütüne gitmeye çalışıyorum.” E1

“Egzersiz çalışma sürelerini uzun tutuyorum, tümevarım yöntemiyle ilerliyorum.” E2

“Sıkça nota çalışmaları yapıyoruz, ayrıca etüt çalışmaları ve eser çalışmaları da yapıyoruz.” E3

“Genelde parmak ve mızrap etütlerine yoğunluk vererek sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirmeye gayret ediyorum.” E4

“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Teknik Alıştırma veya Etüt Programı Uyguluyor mu?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 17

Eğitmenlerin Bağlama Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Teknik Alıştırma veya Etütler

Uygulanan etütler	Eğitmen kodu	f
Eser seslendirme çalışmaları	E2, E3,	2
Parmak ve mızrap egzersizleri	E1, E2, E3, E4	4

Tablo 17 incelendiğinde, eğitimcilerin Bağlama öğretim aşamasında uyguladıkları teknik alıştırma veya etütlerin farklılık gösterdiği göstermektedir. Bu farklılıkların; “Eser seslendirme çalışmaları” (f=2), “Parmak ve mızrap egzersizleri” (f=4) şeklinde olduğu görülmektedir. Eğitimcilerin Bağlama öğretim aşamasında uyguladıkları teknik alıştırma veya etüt programları şu şekildedir:

“Parmak ve mızrap egzersizlerine ağırlık veriyorum.” E1

“Genelde eser çalışıyoruz, parmak etütlerini de ihmal etmiyoruz.” E2

“Eser çalışıyoruz, parmak etütlerini ve mızrap etütlerini de çalışıyoruz.” E3

“Parmak etütleri ve mızrap etütlerine yoğunluk veriyorum. E4

“Bağlama Eğitimcilerinin, Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Öğretim Programına Yönelik Görüşleri Nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 18

Eğitimcilerin, Bağlama Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Öğretim Programı Hakkında Olumlu ya da Olumsuz Düşünceleri

Eğitimcilerin Görüşleri	Kategoriler	Eğitmen kodu	f
Olumlu Görüşler	Programın içerik açısından ayrıntılı olmaması	E4	1
	Programın, öğrencilerin özgüveni artırmaya olanak sağlaması	E2	1
	Programın, öğrencilerin müzikal beğenilerinin artırmaya olanak sağlaması	E2	1
	Programın, işlenecek konular açısından “basitten zora doğru” sıralanmış olmasının öğretime katkı sağlaması	E4	1
Olumsuz Görüşler	Program süresinin zaman açısından kısa oluşu	E1	1
	Programın, öğrencilerin teknik anlamda Bağlama öğrenmelerine olanak sağlamaması	E1, E2, E3	3

Tablo 18 incelendiğinde, Bağlama öğrenme aşamasında uygulanan öğretim programı hakkındaki olumlu ya da olumsuz düşüncelere ilişkin eğitimci görüşlerinin farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu farklılıkların olumlu görüşler kısmında “Programın içerik açısından ayrıntılı olmaması” (f=1), “Programın, öğrencilerin özgüveni artırmaya olanak sağlaması” (f=1), “Programın, öğrencilerin müzikal beğenilerinin artırmaya olanak sağlaması” (f=1), “Programın, işlenecek konular açısından “basitten zora doğru” sıralanmış olmasının öğretime katkı sağlaması” (f=1) şeklinde, olumsuz görüşler kısmında ise “Program süresinin zaman açısından kısa oluşu” (f=1), “Programın, öğrencilerin teknik anlamda Bağlama öğrenmelerine olanak sağlamaması” şeklinde bulgulara ulaşıldığı görülmektedir. Eğitimcilerin

bağlama öğretim aşamasında uyguladıkları öğretim programı hakkında olumlu ya da olumsuz düşünceleri şu şekildedir:

“Zaman problemi yaşıyabiliyoruz. Program öğrencilerin sadece temel seviyede kalmalarına olanak sağlıyor. Profesyonel seviyeye geçmeye hazır olduğumuz zamanda kursun toplam saati bitiyor ve geçemiyoruz. Olumlu yönü ise öğrencilerin daha teknik anlamda Bağlama çalmaya başlamalarına olanak sağlamasıdır.” E1

“Uyguladığım programda eser çalma ağırlıklı çalıştığımız için öğrencilerin özgüveni artıyor ve çalışmalarımızdan zevk alıyorlar.” E2

“Olumsuz düşüncem yok, olumlu düşüncelerim ise, uyguladığım program kendime ait olduğu için programa hakimiyetim sayesinde Bağlama eğitimimin daha verimli ve faydalı olduğunu düşünüyorum.” E3

“Programın daha detaylı olması gerekirdi diye düşünüyorum, olumlu düşüncem ise programda işlenecek konuların basitten zora doğru gitmesinin öğrenme aşamasında fayda sağladığını düşünüyorum.” E4

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde, özengen eğitim kurumlarında uygulanan Bağlama eğitim sürecine yönelik öğrenci ve öğretmen görüşlerinden elde edilen bulgulara dayalı ortaya çıkan sonuçlara yer verilmiştir.

“Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Hangi Akort Düzeninde Öğretim Yapılıyor” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Özengen müzik eğitimi kurumlarında hangi akort düzeninde öğretim yapılıyor?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, katılımcı grubunda yer alan otuz öğrencinin tümünün ve aynı şekilde dört öğretmenin tümünün Bağlamada kullandıkları akort biçimlerinin “Bağlama düzeni” şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde, araştırmada ulaşılan bu sonuçla benzerlik gösteren çalışmalara rastlanmaktadır. Bu çalışmaların birinde Daş (2018), özengen müzik kurslarında verilen Bağlama eğitiminin niteliğini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, bağlama kurslarında görev yapan 10 öğretmenin üçünün Bağlama düzeni, ikisinin Bozuk düzeni ve beşinin her iki akort düzeninde de eğitim verdikleri sonucuna ulaşmıştır. Daş’ın (2018) elde ettiği bu sonuç ile bu çalışmadan elde edilen katılımcı grubunda yer alan otuz öğrencinin tümünün ve dört öğretmenin tümünün Bağlamada kullandıkları akort biçimlerinin “Bağlama düzeni” şeklinde olduğu sonucu tutarlılık göstermektedir. Bu sonuç, Bağlama eğitimi açısından bazı önemli durumları ortaya koymaktadır. Tüm öğrencilerin “Bağlama düzeni” akort biçimini kullanması, Bağlama eğitimi sürecinde belirli bir standartlaşmanın olduğunu göstermektedir. “Bağlama düzeni”, Türk halk müziği eserlerinin seslendirilmesinde yaygın olarak kullanılan bir akort düzenidir. Bu durum, öğrencilerin geleneksel müzikle bağlantı kurmalarını ve bu müziğin kültürel değerlerini öğrenmelerine olanak sağlar. Dolayısıyla, “Bağlama düzeni”nde yapılan seslendirmeler öğrencilere sadece teknik beceriler kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda kültürel bir bağ kurmalarını da desteklemesi açısından önemlidir. Ancak, Bağlama öğretiminde yalnızca bir akort biçiminin kullanılması, öğrencilerin ilerleyen dönemlerde farklı akort düzenlerine geçiş yapma becerilerini geliştirmeleri açısından bir zorluk oluşturabilir. Eğitim sürecinde, öğrencilere farklı akort düzenleriyle tanıştırmak, müzikal esnekliklerini artırabilir ve daha geniş bir repertuvarla çalışmalarını sağlayabilir. Kısaca, öğrencilerin “Bağlama düzeni”ni kullanmaları, eğitim sürecinin geleneksel müzikle bütünleştiğini ve standart bir müzikal anlayışın oluştuğunu

gösterirken, aynı zamanda öğretim programının zenginleştirilmesi ve öğrencilerin müzikal yeteneklerinin çeşitlendirilmesi gerektiğini de ortaya koymaktadır. Daş (2018), “Müzik Kurslarında Verilen Bağlama Eğitimi Durumunun İncelenmesi (Ankara İli Örneği)” adlı çalışmada, bağlama eğitiminde kullanılan akort düzenleri konusunda “kurslarda bağlama öğretmenliği yapan 10 öğretmenden 3’ünün kısa sap, 2’sinin uzun sap, 5’inin her iki tip bağlamayı da derste kullandığı belirlenmiştir” ulaştığı bulgular bu çalışmada ki “Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Hangi Akort Düzeninde Öğretim Yapılıyor” sorusuna yönelik ulaşılan sonuçlarla farklılık göstermektedir.

“Bağlama Öğrencilerinin Çalgı Eğitimi Alma ve Çalgı Çalışma Süreleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama öğrencileri ne kadar süredir bağlama eğitimi alıyorlar?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin Bağlama eğitimi sürelerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların en az süre ders alanların bir ay, en fazla süreyle ders alanların ise bir yıl arasında değişiklik gösterdiği; “bir ay ve daha az” süreyle ders alanların üç öğrenci, “iki ile dört ay” süreyle ders alanların iki öğrenci, “sekiz ile on ay” süreyle ders alanların iki öğrenci ve “bir yıl ve üzeri” süreyle ders alanların ise yirmi üç öğrenci şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

“Bağlama öğrencileri haftada kaç gün ve kaç saat kursta ders alıyorlar?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin haftada günlük ve saatlik ders alma sürelerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların en az bir gün, en fazla ise beş gün arasında değişiklik gösterdiği; “bir ile iki gün arası” ders alanların üç öğrenci, “üç ile beş gün arası” ders alanların ise yirmi yedi öğrenci şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

“Bağlama Öğrencileri Kurs Dışında Günde Kaç Saat Bağlama Çalışıyorlar?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin kurs dışında günlük Bağlama çalışma sürelerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların “hiç çalışmayan” ve “iki ile dört saat arası” çalışanlar şeklinde değişiklik gösterdiği; “hiç çalışmayan” bir öğrenci, “on beş ile otuz dakika arası” çalışanların beş öğrenci, “otuz ile altmış dakika arası” çalışanların altı öğrenci, “bir ile iki saat arası” çalışanların on altı öğrenci, “iki ile dört saat arası” çalışanların ise yedi öğrenci şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitler, katılımcı öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir yıl veya daha uzun bir süre boyunca Bağlama eğitimi aldığına ve Bağlama seslendirmeyi öğrenmenin zaman ve çaba gerektiren bir süreç olduğuna işaret etmektedir. özengen müzik eğitimi veren kurumların öğrencilere sunduğu Bağlama eğitiminin kapsamı, niteliği ve eğitimcilerin deneyimlerinin yanı sıra kullanılan

materyaller ve öğrencilerin motivasyonu gibi birçok unsurun da Bağlama gibi geleneksel çalgıları öğrenme sürelerini etkileyen unsurlar olabilir. Kaya (2023), yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemine ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri isimli yüksek lisans tezinde ulaştığı bulgulara, öğrencilerin çalgı eğitimi alma süreleri 1 yıl ile 4 yıl ve daha fazlası arasında değişmektedir, çalgı çalışma sıklıkları ise hergün ile haftada bir kez olmak üzere değişmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada ki “Bağlama Öğrencilerinin Çalgı Eğitimi Alma ve Çalgı Çalışma Süreleri Nedir?” sorusundan elde edilen bulgularla tutarlılık göstermektedir.

“Öğrenciler, Bağlama Dışında Başka Enstrüman Seslendiriyorlar mı?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

Araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin Bağlama dışında başka çalgı seslendirme durumlarının “seslendirenler (bendir, zilli tef, gitar)” dört öğrenci (%13), “seslendirmeyenler” yirmi altı öğrenci (%87) şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, bağlama öğrencilerinin müzikal çeşitlilik ve çok yönlülüğü açısından özellikli bir durumu ortaya koymaktadır. Bağlama dışında başka enstrümanlar çalabilen öğrencilerin sayısının az olması, bazı olumlu ve olumsuz yönler içermektedir. Bu durum olumlu yönden değerlendirildiğinde, Bağlama öğrencilerinin başka enstrümanlar seslendirmesinin, müzikal repertuarın genişlemesine ve farklı müzik türlerini deneyimleme fırsatı sunmasına olanak sağlayabileceği söylenebilir. Bendir, zilli tef ve gitar gibi farklı enstrümanların seslendirilmesi, öğrencilerin ritim ve melodi konusundaki yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, farklı enstrümanlar seslendirebilen öğrencilerin bir araya gelmesi, grup çalışmaları ve orkestrasyon açısından zengin deneyimler sunabilir. Olumsuz yönden değerlendirildiğinde ise diğer enstrümanların seslendirilmesi, bazı öğrencilerin bağlama üzerindeki odaklanmasını azaltabilir. Bağlama, özellikle geleneksel Türk müziğinde önemli bir yere sahip olduğu için, diğer enstrümanlara yönelmek, öğrencilerin temel enstrümanlarına yeterince vakit ayıramamalarına neden olabilir. İmİK & Dönmez’in (2017) yapmış oldukları çalışmada, çalgı eğitiminde en çok ilgi duyulan ve tercih edilen enstrümanın Bağlama olduğu sonucu ile bu araştırmadan elde edilen “Öğrenciler, Bağlama Dışında Başka Enstrüman Seslendiriyorlar mı?” sorusuna yönelik ulaşılan sonuçlar tutarlılık göstermektedir. İmİK & Dönmez’in (2017) yapmış oldukları çalışmada, çalgı eğitiminde en çok ilgi duyulan ve tercih edilen enstrümanın Bağlama olduğu sonucu ile bu araştırmadan elde edilen “Öğrenciler, Bağlama Dışında Başka Enstrüman Seslendiriyorlar mı?” sorusuna yönelik ulaşılan sonuçlarda özengen eğitim kurumlarında en çok tercih edilen enstrümanın bağlama olduğu bulgusuna ulaşıldığından iki çalışma birbiriyle tutarlılık göstermektedir.

“Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Öğrencilerin bağlama seslendirmeyi öğrenme nedenleri nedir?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, öğrencilerin Bağlama çalmayı isteme nedenlerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenlerin, “dinlemeyi sevdiği için çalmak”, “güzel sanatlar lisesine girebilmek için”, “özendiği Bağlama sanatçıları olduğu için”, “müzik öğretmeni olmak istediği için” ve “kültürel yönden yakınlığı olduğu için” çalmak isteyenlerin birer öğrenci; “hobi amaçlı” çalmak isteyenlerin iki öğrenci; “çocuk hevesi olduğu için” çalmak isteyenlerin üç öğrenci; “Bağlama sanatçısı olmak istediği için” çalmak isteyenlerin üç öğrenci; “türkü dinlemeyi sevdiği için” çalmak isteyenlerin üç öğrenci; “yakını çaldığı için” çalmak isteyenlerin beş öğrenci ve “Bağlamanın sesini çok beğendiği için” çalmak isteyenlerin sekiz öğrenci şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, öğrencilerin Bağlama seslendirme isteklerinin oldukça çeşitli nedenlere dayandığını göstermektedir. Öğrencilerin Bağlama öğrenme motivasyonları, kişisel ilgi, hedefler ve kültürel bağlam gibi faktörlere göre şekillenmektedir. Öncelikle, “dinlemeyi sevdiği için seslendirmek” ifadesi, müziğin duygusal ve estetik bir yönü olduğunu, öğrencilerin müzikle kurdukları bağın temelini oluşturduğunu göstermektedir. Bu durum, müzik eğitiminin sadece teknik beceriler kazanmak değil, aynı zamanda duygusal bir deneyim yaşamak üzerine kurulu olduğunu da ortaya koymaktadır. Güzel sanatlar lisesine girebilmek gibi hedefler, öğrencilerin gelecekteki eğitim ve kariyer planlamalarında müziğin rolünü vurgulamaktadır. Bu, müzik eğitiminin sadece bireysel zevk değil, aynı zamanda profesyonel bir yönü olduğunu göstermektedir. Özendiği sanatçılar ve müzik öğretmeni olma isteği, öğrencilerin rol modeller aracılığıyla motivasyon bulduğunu ve müzik alanında kariyer yapma arzularını ortaya koymaktadır. Bu durum, müzik eğitiminin sosyal ve kültürel etkilerini de yansıtmaktadır. Kültürel yakınlık ve hobi amaçlı gibi seslendirme motivasyonları, öğrencilerin müziği yaşamlarının bir parçası haline getirdiğini ve müziğin sosyal kimlik üzerinde de etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, “çocukluk hevesi” ve “yakını seslendirdiği için” gibi nedenler, bireysel deneyimlerin ve çevresel etmenlerin müziğe olan ilgiyi nasıl şekillendirdiğini göstermektedir. Öğrencilerin, Bağlama sesini beğenmesi ise, müziğin estetik değerinin ve kişisel zevklerin önemini vurgulamaktadır. Kısaca, öğrencilerin Bağlama seslendirme istekleri, müziğin çeşitli boyutlarıyla bağlantılıdır ve bu durum, müzik eğitiminin çok yönlü bir disiplin olduğunu, bireylerin kişisel gelişimlerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Karan (2011) yapmış olduğu çalışmada, özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi alan öğrencilerin birçoğunun gelecekte meslek olarak müziği seçmek istedikleri sonuçlarına ulaşmıştır. Bu çalışmada ki “Öğrencilerin Bağlama Seslendirmeyi Öğrenme Nedenleri Nedir?” sorusuna verdiği cevaplarda da, gelecekte

müziği meslek olarak seçmek isteyen öğrencilerin mevcut olması yüzünden iki çalışma birbiriyle tutarlılık göstermektedir.

“Öğrencilerin, Bağlama Seslendirmede Örnek Aldıkları Bağlama Sanatçısı Var mı?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama öğrencileri Bağlama seslendirirken herhangi bir Bağlama sanatçısını örnek alıyor mu?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, öğrencilerin Bağlama seslendirmede örnek aldığı sanatçıların çeşitli farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların, birer öğrencinin “hayır yok”, “Kıvırcık Ali”, “Musa Eroğlu”, “Sevcan Orhan”; “Âşık Veysel” gibi çalmak isteyenlerin iki öğrenci; “Yavuz Bingöl” gibi çalmak isteyenlerin iki öğrenci; “Orhan Gencebay” gibi çalmak isteyenlerin dört öğrenci; “Engin Nurşani” gibi çalmak isteyenlerin beş öğrenci; “Erdal Erzincan” gibi çalmak isteyenlerin beş öğrenci; “Arif Sağ” gibi çalmak isteyenlerin yedi öğrenci ve “Neşet Ertaş” gibi çalmak isteyenlerin yedi öğrenci şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama öğrencilerinin müzikal yönelimlerini ve tercih ettikleri sanatçıları belirleme açısından önemli ipuçları sunmaktadır. Öğrencilerin farklı sanatçılara yönelmesi, bağlama müziğinin zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtırken, aynı zamanda öğrencilerin bireysel müzik anlayışlarının ve zevklerinin de farklılık gösterdiğini göstermektedir. Ayrıca, en çok örnek alınan sanatçılar arasında Neşet Ertaş ve Arif Sağ gibi isimlerin öne çıkması, bu sanatçıların Bağlama repertuarında ve Türk halk müziği geleneğinde önemli bir yere sahip olduklarına dayandırılabilir. Bu durum, Bağlama eğitimi alan öğrencilerin geleneksel müziğe olan bağlılıklarını ve bu sanatçıların müzikal tarzlarından etkilenme eğilimlerini ortaya koyabilir.

Erdal Erzincan, Engin Nurşani ve Orhan Gencebay gibi isimlerin de tercih edilmesi, öğrencilerin modern ve geleneksel unsurları harmanlama isteğini yansıtır olabilir. Bu isimlerin hepsi, farklı tarz ve teknikleriyle Bağlama müziğine katkı sağlamış sanatçılardır ve öğrencilerin bu çeşitliliği benimsemesi, onların müzikal gelişimlerine katkıda bulunabilecek bir durumdur. Kısaca, öğrencilerin Bağlama seslendirmede örnek aldıkları sanatçıların çeşitliliği, hem geleneksel hem de modern müzik anlayışlarının bir yansıması olarak düşünülebilir. Bulut ve Altay (2012). “İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik profilleri” isimli çalışmasında öğrencilerin örnek aldıkları bazı sanatçılar mevcuttur; Serdar ORTAÇ, İsmail YK, Emre AYDIN vb. Öğrencilerden edinilen bu bulgular doğrultusunda enstrüman çalımı ve müzisyenlik konusunda örnek alınan sanatçıların olması bu çalışmayla benzerlik göstermektedir.

“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama öğrencileri bağlama öğrenme aşamasında zorluklarla karşılaşıyorlar mı?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, katılımcı grubunda yer alan otuz öğrencinin tümünün Bağlama öğreniminin başlangıç aşamasında zorluk yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin yaşadıkları bu zorlukların “Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama” (f=3), “Nota okuyamama” (f=2), “Sağ ve sol el koordinasyonunu sağlayamama” (f=10), “Sol el parmak pozisyonlarını uygulayamama” (f=24) şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama öğrencilerinin öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorlukların çeşitliliğini ve yaygınlığını ortaya koymaktadır. Öğrencilerin her biri, Bağlama seslendirmeye başlarken belirli zorluklarla karşılaşmakta ve bu zorluklar onların ilerlemesini etkileyebilmektedir. Öncelikle, otuz öğrencinin tamamının Bağlama öğreniminin başlangıç aşamasında zorluk yaşadığı sonucuna ulaşılması, çalgı öğrenme sürecinin doğasında zorlukların bulunduğu dayandırılabilir. Bu durum, müzik eğitiminin temel bir gerçeği olarak kabul edilebilir; çünkü yeni bir enstrüman öğrenmek, birçok teknik ve teorik bilgi gerektiren karmaşık bir süreçtir (Özdemir & Şenoğlu-Özdemir, 2017).

Öğrencilerin yaşadığı zorlukların dağılımı ise, belirli alanlarda daha yoğunlaşmış olduğunu göstermektedir. Özellikle “Sol el parmak pozisyonlarını uygulayamama” en yüksek frekansa sahipken (f=24), “Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama” en düşük frekansa sahiptir (f=3). Bu, sol elin doğru pozisyonlarının ve parmakların yerleştirilmesinin, Bağlama çalmanın temelini oluşturduğunu ve bu konuda daha fazla zorluk yaşandığını ortaya koymaktadır. Öğrencilerin bu alanda sıkıntı yaşamaları, başlangıç aşamasında sağlanan teknik eğitimin yetersizliğinden veya öğretim yöntemlerinin etkinliğinden kaynaklanabilir. “Sağ ve sol el koordinasyonunu sağlayamama” (f=10) ve “Nota okuyamama” (f=2) gibi diğer zorluklar da, öğrencilerin müzikle ilgili temel becerilerini geliştirmekte zorlandıklarını göstermektedir. (Tokatlı ve Mustul, 2021). “Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler” adlı çalışmada öğrencilerin çalgı çalmayı öğrenme aşamasında karşılaştıkları zorluklar, “kurs merkezlerinin fiziki şartları ve bazı sosyal nedenlerden ötürü” gibi bulgulardan oluşmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmayla farklılık göstermektedir.

“Öğrenciler, Bağlama Öğrenme Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Neler Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama öğrencileri Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştıkları zorlukları aşmak için neler yapıyorlar?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, öğrencilerin Bağlama öğrenme

aşamasında yaşadıkları zorlukları aşmak için farklı çalışmalar yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin yapmış oldukları bu çalışmaların: “nota okuma” ($f=2$), “mızrap egzersizleri” ($f=10$) ve “parmak egzersizleri” ($f=25$) şeklinde şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama öğrencilerinin öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorlukları aşmak için çeşitli yöntemler benimsediklerini göstermektedir. Öğrencilerin yaptıkları çalışmaların dağılımı incelendiğinde, “nota okuma”, “mızrap egzersizleri” ve “parmak egzersizleri” gibi farklı tekniklerin üzerinde durulduğu görülüyor. Nota okuma çalışması, öğrencilerin teorik bilgilerini geliştirmelerine yardımcı olan bir yöntemdir. Ancak, bu yöntemle ilgili düşük frekans ($f=2$), öğrencilerin nota okuma konusunda daha az öncelik verdiklerini göstermektedir. Nota okuma, müzikte önemli bir beceri olmasına rağmen, bazı öğrenciler için daha zorlayıcı olabilir ve bu nedenle daha az tercih edilmiş olabilir.

Mızrap egzersizleri, Bağlama seslendirirken kullanılan bir teknik olup, öğrencilerin ritim ve hız geliştirmelerine yardımcı olur. Mızrap egzersizleri yapma frekansının ($f=10$) nota okuma ile kıyaslandığında daha yüksek olması, öğrencilerin pratik yapma ve teknik becerilerini geliştirme konusunda bu yöntemi daha fazla benimsediklerini göstermektedir.

Parmak egzersizleri, Bağlama seslendirirken parmakların koordinasyonunu ve hızını artırmak için kritik bir çalışmadır. Bu alandaki en yüksek frekans ($f=25$), öğrencilerin bu tür egzersizlere büyük önem verdiklerini ve bu yöntemle daha fazla zaman harcadıklarını ortaya koymaktadır. Parmak egzersizlerinin tercih edilmesi, öğrencilerin teknik yeterliliklerini artırma ve çalma becerilerini geliştirme konusundaki kararlılıklarını göstermektedir. Sonuç olarak, bağlama öğrencileri, karşılaştıkları zorlukları aşmak için farklı yöntemler uygulamakta, özellikle parmak egzersizlerine yoğunlaşmaktadır. Nota okuma konusunda daha az çaba sarf etmeleri, bu alandaki zorlukların veya motivasyon eksikliğinin bir göstergesi olabilir. Öğrencilerin, teknik becerilerini geliştirmek için pratik çalışmalarına odaklanmaları, müzik eğitiminde başarılı olmaları için önemli bir stratejidir. Satar (2012), “Türk halk müziği eserlerinin bağlama ile çalışılmasında karşılaşılan teknik güçlükler ve çözüm önerileri” isimli çalışmasında, bağlama öğrenme aşamasında karşılaşılan zorluklar arasında genellikle teknik ve nota okuma ve çalma sorunlarının bulunması bu çalışmayla benzerlik göstermektedir.

“Öğrencilerin, Bağlama Öğretiminde Uygulanan Teknik Alıştırma veya Etütlere Yönelik Düşünceleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama öğrencileri Bağlama öğrenme aşamasında uygulanan teknik alıştırma veya etütlere yönelik neler düşünüyorlar?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, Bağlama öğrenme aşamasında yer alan teknik alıştırma veya etütlerin hangilerinin katkı sağladığına ilişkin öğrenci görüşlerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Katkı sağlayan

etüt ve alıştırma; “nota okuma egzersizleri”nin sağladığı katkının “notaları doğru okuma” (f=2), “mızrap egzersizleri”nin sağladığı katkının “doğru mızrap yönleri” (f=15), “parmak egzersizleri”nin sağladığı katkının “doğru parmak pozisyonu” oluşturma (f=20) ve “perdelere doğru basış” (f=25) şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama öğrencilerinin öğrenme sürecinde uygulanan teknik alıştırma ve etütlerin, seslendirme becerileri üzerinde önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Öğrencilerin, farklı etüt ve alışırtmalardan elde ettikleri faydaların çeşitliliği, her bir tekniğin özel bir amaca hizmet ettiğini ortaya koymaktadır. Nota okuma egzersizleri, öğrencilerin nota okuma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. “Notaları doğru okuma” ifadesi, öğrencilerin müzik notalarını hızlı ve hatasız bir şekilde okuyabilme yeteneklerini artırmaya yönelik önemli bir aşamadır. Bu, müzikteki temel bilgilerin edinilmesi açısından kritik bir adımdır.

Mızrap egzersizleri, öğrencilerin doğru mızrap yönlerini öğrenmeleri, Bağlama seslendirirken doğru tekniklerin uygulanmasını sağlamasının yanı sıra, çalgının karakteristik sesini elde etmek ve müziğin dinamiklerini doğru bir şekilde yansıtmak için de gereklidir. Mızrap kullanımındaki doğru teknik, müzikal ifadenin ortaya konulması açısından önemlidir.

“Doğru parmak pozisyonu oluşturma” ve “Perdelere doğru basış” konuları, bağlama çalmanın temelini oluşturan kritik becerilerdir. Bu alışırtmalar, öğrencilerin parmaklarının enstrümana hakimiyetini artırarak, daha karmaşık müzik parçalarını çalabilmelerine olanak tanır. Doğru parmak pozisyonları, çalınan melodilerin akıcılığını ve netliğini artırır. Bu sonuçlar, Bağlama öğrencilerinin teknik alışırtmaların çeşitliliğinden nasıl faydalandıklarını ve her bir alışırtmanın sağladığı spesifik katkıları net bir şekilde ortaya koymaktadır. Öğrencilerin bu etütlerden aldıkları farklı katkılar, öğrenme sürecinin çok yönlü olduğu ve her bir alışırtmanın belirli bir amaca hizmet ettiği şeklinde yorumlanabilir. Akbulut (2014), “Flüt eğitiminde temel tekniklerin kazandırılmasında kullanılan etütlerde karşılaşılan problemlere ilişkin öğrenci görüşleri” adlı çalışmasındaki bulgularla öğrencilerin çoğunluğunun, egzersiz çalışmanın enstrümanı öğrenme konusunda çok fayda sağladığı ve bu faydaların içeriğinin genellikle parmak pozisyonları, nota okuma vb. cevaplar olduğu için bu çalışmada ki “Öğrencilerin, Bağlama Öğretiminde Uygulanan Teknik Alıştırma veya Etütlere Yönelik Düşünceleri Nedir?” sorusunun yoluyla edinilen bulgularla tutarlılık göstermektedir.

“Bağlama Öğitmenlerinin, Öğrencilerin Bağlama Öğrenme İsteklerinin Nedenlerine Yönelik Görüşleri Nedir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama öğretmenlerinin, öğrencilerin bağlama öğrenme isteklerinin nedenlerine yönelik görüşleri nedir?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, öğretim programına katılan öğrencilerin Bağlama çalmayı öğrenmek isteme nedenlerine yönelik öğretmen görüşlerinin;

“Hobi amaçlı istek” (f=1), “Profesyonel Bağlama sanatçısı olabilmek için istek” (f=1), “Türkü sevdikleri için Bağlama çalmaya duyulan istek” (f=1), “Enstrüman çalmak istekliği olan öğrencilere en yakın enstrümanın Bağlama olması” (f=1), “Çevrede en çok kullanılan enstrümanın Bağlama olması” (f=1), “Kültürel yatkınlık” (f=1) ve “Ailede birilerinin Bağlama seslendiriyor olması” şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama öğretmenlerinin, öğrencilerin Bağlama seslendirme isteklerinin çeşitli nedenlerini anlamalarına yönelik önemli bilgiler sunmaktadır. Görüşlerin çeşitliliği, öğrencilerin bağlama öğrenme motivasyonlarının bireysel ve sosyal faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. Öğrencilerin Bağlamayı hobi amaçlı seslendirme istekleri, müziğin kişisel bir ifade biçimi olarak görülmesiyle açıklanabilir. Bu durum, sanatın bireyler üzerindeki rahatlatıcı etkisi ve kişisel tatmin arayışı olarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin profesyonel Bağlama sanatçısı olabilmek için seslendirme istekleri, müziğin kariyer olarak değerlendirilmesinin yanı sıra, bu alanda gelişim arzularının da bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Türk halk müziği ve türkülere olan sevgi, Bağlama seslendirme isteğini artıran önemli bir faktör olarak kabul edilebilir. Bu bağlamda, öğrencilerin türkü sevdikleri için Bağlama seslendirme istekleri kültürel mirasa ve geleneksel müziğe olan bağlılıkları olarak yorumlanabilir.

“Çevrede en yakın ve en çok kullanılan enstrümanın Bağlama olması”, “Kültürel yatkınlık” ve “Ailede birilerinin bağlama seslendiriyor olması” öğrencilerin Bağlama seslendirme isteklerine yönelik diğer unsurlar olarak görülmektedir. Bağlama, Türkiye’de yaygın olarak kullanılan bir enstrüman olduğundan, öğrencilerin bu enstrümana yönelmesinin nedeni, onunla daha kolay tanışmaları ve ulaşmalarının daha mümkün olmasıdır. Aile üyelerinin bağlama çalması, öğrencilerin müziğe olan ilgisini artırabilir ve bu da bağlama öğrenme hevesini destekler. Sonuç olarak, bağlama öğretmenlerinin belirttiği bu nedenler, öğrencilerin bağlama öğrenme motivasyonlarının çok boyutlu olduğunu ve hem bireysel hem de sosyal faktörlerin bu süreçte önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Çevresel etmenler, bireylerin müzik tercihlerini ve öğrenme motivasyonlarını şekillendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Eğer çevrede Bağlama yaygınsa, bu durum öğrencilerin Bağlama seslendirmeye yönelmelerinde etkili olabilir. Öğrencilerin kültürel geçmişleri ve aile yapılarının, Bağlama öğrenme isteklerini etkileyen faktörler olarak düşünüldüğünde, aile içinde müzikle ilgili bir geçmişin olması, öğrencilerin bu enstrümana olan ilgisini artırdığı söylenebilir. Özet olarak, Bağlama öğretmenlerinin belirttiği bu nedenler, öğrencilerin bağlama öğrenme motivasyonlarının çok boyutlu olduğunu ve hem bireysel hem de sosyal faktörlerin bu süreçte önemli bir rol oynadığını göstermektedir. (Ataman & Güler, 2021). “Özengen çalgı eğitimi alan

bireylerin çalgı çalmayı öğrenmeye yönelik görüşleri (Çanakkale ve Balıkesir Örneği).” isimli çalışmada ki, öğrencilerin çalgı çalmayı isteme nedenleri arasında bulunan birçok neden (Müziği meslek edinme isteği, Dinlenen parçaları çalabilme isteği, Hobi olarak görme vb.) bu çalışmayla tutarlılık göstermektedir.

“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama eğitimcileri, öğretim aşamasında zorluklarla karşılaşıyorlar mı? Ne tür zorluklarla karşılaşıyorlar?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, araştırmanın katılımcı grubunda yer alan öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştıkları zorluklara ilişkin eğitim görüşlerinin çeşitli farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların “Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama” (f=1), “daha önce edinilen yanlış bilgiler” (f=1), “eserleri doğru tartımda çalamama” (f=1), “nota okuyamama” (f=1), “sağ ve sol el koordinasyonu sağlayamama” (f=1), “sağ el mızrap yönlerini doğru kullanamama” (f=3), “sol el parmak pozisyonlarını doğru uygulayamama” (f=4) şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama eğitimcilerinin öğrencilerin öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorluklara yönelik farklı gözlemlerini ortaya koymaktadır. Eğitimcilerin belirttiği zorluklar, öğrencilerin bağlama öğreniminde karşılaştıkları çeşitli temel beceri eksikliklerini ve yanlış alışkanlıkları yansıtmaktadır. Özellikle “Bağlamayı doğru tutuş ve oturuşu sağlayamama” ve “Daha önce edinilen yanlış bilgiler” gibi zorluklar, öğrencilerin temel teknikleri öğrenme aşamasında kritik öneme sahiptir. Bu tür sorunlar, öğrencilerin en baştan itibaren doğru bir temel oluşturmalarını engelleyebilir ve ilerleyen aşamalarda daha büyük güçlükler yaşamalarına yol açabilir. Ayrıca “Eserleri doğru tartımda çalamama” ve “Nota okuyamama” gibi zorluklar, müzikal yeteneklerin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu durum, öğrencilerin müzikal okuryazarlığının yetersiz olduğu ve bunun da Bağlamayı öğrenme sürecine olumsuz etkide bulunacağı şeklinde yorumlanabilir.

“Sağ ve sol el koordinasyonu sağlayamama” ve “Sağ el mızrap yönlerini doğru kullanamama” gibi zorluklar, enstrümanın teknik kullanımına dair becerilerin eksik olduğunu göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin müzikal ifadelerini ve performanslarını sınırlandırabilir. Benzer şekilde “Sol el parmak pozisyonlarını doğru uygulayamama” sorunu da, öğrencilerin parmak tekniklerini yeterince geliştiremediği ve bu nedenle müziği ifade etmede zorluk yaşayabilecekleri şeklinde değerlendirilebilir. Genel olarak, bu sonuçlar, Bağlama eğitimcilerinin öğrencilerin karşılaştığı zorlukları anlamaları ve bu zorlukların üstesinden gelebilmeleri için uygun öğretim yöntemleri geliştirmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. (Yazıcı & Baran, 2024). “Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Bağlama Öğretimine

Yönelik Öğretmen Görüşleri (Mersin İli Örneği)” adlı çalışmasında, bağlama öğretim aşamasında nota okuma sorunları, önceden edinilen yanlış bilgiler, müfredat dayatması, bağlama tutuşu, parmak teknikleri, tezene vuruşları vb. gibi sorunlarla karşılaştıkları bulgularına ulaşılmıştır. Ulaşılan bulgular bu çalışmadaki “Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Zorluklarla Karşılaşıyorlar mı? Ne Tür Zorluklarla Karşılaşıyorlar?” sorusuna yönelik ulaşılan bulgularla tutarlılık göstermektedir.

“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Ne Tür Uygulamalar Yapıyorlar?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama eğitimcileri, öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştıkları zorlukları aşmak için ne tür uygulamalar yapıyorlar?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, Bağlama öğrenme aşamasında öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları aşmak için yapılan uygulamalarına ilişkin eğitim görüşlerinin farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların “Parmak ve mızrap etütleri yapma” (f=1), “Eser seslendirme çalışmaları yapma” (f=1), “Nota çalışmaları yapma” (f=1), “Parçadan bütüne öğretim modeli uygulama” (f=2), “Zaman planlamasına dayalı çalışma programı oluşturma” (f=2), “Genel olarak tüm egzersizleri yaptırma” (f=4) şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama eğitimcilerinin öğrencilerinin öğrenme süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları aşmak için uyguladıkları yöntemlerin kendi deneyimlerine, öğretim tarzına ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre şekillendiğini ve çeşitliliğini göstermektedir. “Parmak ve mızrap etütleri yapma” uygulamasının yalnızca bir eğitimci tarafından tercih edilmesi, bu eğitmenin teknik becerilere odaklandığını ve öğrencilerin enstrüman üzerindeki fiziksel hakimiyetlerini geliştirmeyi önemseyişi şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanı sıra, bu yaklaşımın daha az eğitimci tarafından uygulanması, diğer eğitimcilerin farklı yöntemler veya teknikler kullanmayı tercih ettiğini ortaya koyuyor.

“Eser seslendirme çalışmaları yapma”, öğrencilerin repertuar geliştirmesine yardımcı olabilir. Ancak, bu yöntemin de sadece bir eğitimci tarafından benimsenmesi, diğer eğitimcilerin daha genel ya da farklı bir eğitim felsefesine sahip olduğunu gösteriyor. “Nota çalışmaları yapma”, müzik teorisini ve okuma becerilerini geliştirmek için önemli bir adımdır. Ancak yine, bu yaklaşımın sınırlı sayıda eğitimci tarafından tercih edildiği görülüyor. Bu durum, eğitimcilerin notaya ne kadar önem verdiklerinin bir göstergesi olabilir. “Parçadan bütüne öğretim modeli uygulama” modelinin iki eğitimci tarafından benimsenmesi, parçaların detaylı bir şekilde öğrenilmesinin, daha büyük müzik eserlerinin anlaşılmasına yardımcı olabileceğini göstermektedir. Bu yaklaşım, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde daha sistematik bir yol izlemelerine olanak tanıyabilir. “Zaman planlamasına dayalı çalışma programı

oluşturma”, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde önemli bir rol oynar. Eğitimcilerin bu yaklaşımı benimsemesi, öğrencilerin düzenli ve planlı bir şekilde çalışarak zorluklarını aşmalarını sağlamak için stratejik bir yöntem kullandıklarını göstermektedir. “Genel olarak tüm egzersizleri yaptırma” uygulaması en fazla tercih edilen yöntemdir ve eğitimcilerin öğrencilerin çeşitli becerilerini geliştirmek için kapsamlı bir yaklaşım benimsediklerini göstermektedir. Tüm egzersizlerin yapılması, öğrencilerin farklı zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olabilir.

Özetle, eğitimcilerin farklı yöntemler kullanması, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve kişisel öğrenme stillerine göre çeşitlilik göstermektedir. Bu durum, müzik eğitiminin zenginliğini ve eğitimcilerin farklı stratejiler geliştirebilme yeteneklerini yansıtmaktadır. Bununla birlikte, eğitimcilerin daha fazla işbirliği yaparak en etkili yöntemleri belirlemeleri ve deneyimlerini paylaşmaları, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha da iyileştirebilir. Özdağ (2021), “Klasik Gıtarıda Sol El Serçe Parmağı ile Legato Tekniğı Üzerine Bir Değerlendirme” isimli çalışmasında, çalgı öğretim aşamasındaki zorlukları aşmak için neler yapıldığına yönelik ulaşılan bulgulara parmak egzersizleri, tartım egzersizleri vb. egzersizler bu çalışmada ki “Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Karşılaştıkları Zorlukları Aşmak için Ne Tür Uygulamalar Yapıyorlar?” sorusuna yönelik ulaşılan bulgularla tutarlılık göstermektedir.

“Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Teknik Alıştırma veya Etüt Programı Uyguluyor mu?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama eğitimcileri, Bağlama öğretim aşamasında teknik alıştırma veya etüt programı uyguluyor mu?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, eğitimcilerin Bağlama öğretim aşamasında uyguladıkları teknik alıştırma veya etütlerin farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların; “Eser seslendirme çalışmaları” (f=2), “Parmak ve mızrap egzersizleri” (f=4) şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama öğretiminde eğitimcilerin kullandığı teknik alıştırma ve etütlerin çeşitliliğini ve bu süreçteki uygulama farklılıklarını göstermektedir. “Eser seslendirme çalışmaları” ve “Parmak ve mızrap egzersizleri” gibi iki ana kategorinin belirlenmiş olması, eğitimcilerin farklı yaklaşımlar benimsediğini ortaya koymaktadır.

Eser seslendirme çalışmaları, eğitimcilerin eserlerin seslendirilmesine yönelik çalışmalara daha az odaklandığını veya bu tür çalışmaların daha az tercih edildiğini göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin repertuar geliştirmesi için önemli bir aşama olan eser seslendirmelerinin yeterince önemsenmediği veya yeterli zaman ayrılmadığı anlamına gelebilir. Eser seslendirme, öğrencilerin müzikal ifade yeteneklerini geliştirmeleri ve repertuarlarını zenginleştirmeleri açısından kritik bir süreçtir.

Parmak ve mızrap egzersizlerinin, daha fazla uygulandığı görülmektedir. Eğitimcilerin parmak ve mızrap egzersizlerine daha fazla ağırlık vermesi, teknik becerilerin geliştirilmesine yönelik bir odaklanma olduğunu göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin temel teknikleri öğrenmelerine ve enstrüman üzerinde daha fazla hakimiyet kazanmalarına yardımcı olabilir. Sonuç olarak, eğitimcilerin bağlama öğretiminde teknik alıştırma ve etütler uygularken farklı yaklaşımlar benimsedikleri anlaşılmaktadır. Bu farklılıklar, öğrencilerin genel müzikal gelişimlerini etkileyebilir. Eğitimcilerin daha dengeli bir yaklaşım benimsemeleri, hem teknik becerilerin hem de müzikal ifade yeteneklerinin geliştirilmesi açısından faydalı olabilir. Eser seslendirme çalışmalarının artırılması, öğrencilerin repertuarlarını genişletmelerine ve müzikal kimliklerini oluşturmalarına katkıda bulunabilir. Algı (2017), “Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda bağlama öğretim yöntemleri (Konya ili örneği)” adlı çalışmada eğitimcilerin uyguladıkları etütler hakkında, “Öğrencinin gelişimi belirli bir noktaya gelinceye kadar birçok parmak egzersizi veriyoruz. Egzersiz ve etüt verilmeden yapılan çalışmaların sağlıklı olacağını düşünmüyorum. Belirli bir gelişim tamamlanmadan (baskı-tutuş, parmak hareketleri-teknik gibi) verilecek eserlerin çalımı esnasında ciddi problemler ve kalıcı yanlış teknikler oluşabilir. Önceliğim tekniksel aşamaları tamamlamak sonrasında eser çalımına geçmek”, “Öğrencilerime egzersiz ve etütler hakkında daha çok ağırlık veriyorum. Çünkü öğrencinin klavyede ve tezene vuruşlarında hakimiyet kazanması benim için önemlidir”, “Egzersiz ve etütlerden evet faydalaniyorum çünkü öğrencilerin daha temiz çala bilmeleri için parmak kaslarının yeteri ölçüde güçlü olması lazım. Bu yüzden seviyelerine göre önce küçük egzersizler ve etütler vererek hangi parmakları zayıfsa genelde 3 ve 4 numaralı parmaklara yönelik etüt ve egzersiz çalışmaları yaptırıyorum” vb. ulaşılan bulgular, bu çalışmada ki “Bağlama Eğitimcileri, Öğretim Aşamasında Teknik Alıştırma veya Etüt Programı Uyguluyor mu?” sorusuna yönelik ulaşılan sonuçlarla tutarlılık göstermektedir.

“Bağlama Eğitimcilerinin, Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Öğretim Programına Yönelik Görüşleri Nelerdir?” Sorusuna Yönelik Sonuçlar

“Bağlama eğitimcilerinin, öğretim aşamasında uyguladıkları öğretim programına yönelik görüşleri nelerdir?” sorusuna yönelik bulgulara dayalı olarak, öğretim programı hakkındaki eğitimci görüşlerinin olumlu ve olumsuz düşünceler şeklinde farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıkların olumlu görüşler kısmında “Programın içerik açısından ayrıntılı olmaması” (f=1), “Programın, öğrencilerin özgüveni artırmasına olanak sağlaması” (f=1), “Programın, öğrencilerin müzikal beğenilerinin artırmasına olanak sağlaması” (f=1), “Programın, işlenecek konular açısından “basitten zora doğru” sıralanmış olmasının öğretime katkı sağlaması” (f=1) şeklinde, olumsuz görüşler kısmında ise “Program süresinin zaman açısından kısa oluşu” (f=1), “Programın, öğrencilerin teknik anlamda Bağlama öğrenmelerine

olanak sağlamaması” şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Bağlama öğretim programı hakkında öğretmenlerin görüşlerinin çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Olumlu ve olumsuz görüşler, programın çeşitli yönleri ile ilgili öğretmenlerin deneyimlerine ve beklentilerine dayanmaktadır.

Programa yönelik olumlu görüşler kategorisinde yer alan “Programın içerik açısından ayrıntılı olmaması” yaklaşımı, bazı öğretmenler için esneklik sağlayabileceği ve öğretmenlerin, programın genel çerçevesinin yanı sıra kendi deneyimlerini ve öğretim yöntemlerini de ekleyerek daha etkili bir eğitim süreci oluşturabileceği şeklinde yorumlanabilir. Her hangi bir programın öğrencilerin özgüvenini artırmasına yönelik olması, öğretim sürecinin önemli bir hedefidir. Müzik eğitimi, bireylerin kendilerini ifade etmeleri açısından kritik bir rol oynar; bu nedenle programın bu yöndeki olumlu katkıları, eğitim sürecinin başarısını artırabilir. Programın, müzikal beğenilerin artmasına yönelik olduğu şeklindeki olumlu görüşler, öğrencilerin müzikal beğenilerini geliştirmesi, onların müzikle olan ilişkilerini güçlendirmesi ve daha geniş bir müzikal perspektif kazandırması açısından önemlidir. Programdaki konuların “Basitten zora doğru sıralama” öğrenme sürecinin yapılandırılması ve öğrencilerin konuları daha iyi kavramalarına yardımcı olabilir.

Programa yönelik olumsuz görüşler kategorisinde yer alan “Program süresinin kısa olması”, öğretim sürecinin derinliğini etkileyebilir. Bu nedenle, öğrenciler yeterince pratik yapma ve konuları tam anlamıyla kavrama olanağı bulamayabilir. “Programın teknik anlamda yetersiz olması”, öğrencilerin Bağlama seslendirme becerilerini geliştirmede zorluk yaşamalarına yol açabilir. Bu durum, öğrencilerin müzikal gelişimleri üzerinde olumsuz bir etki yaratabilir. Sonuç olarak, bağlama öğretim programı hakkında öğretmenlerin olumlu ve olumsuz görüşleri, programın hem güçlü hem de zayıf yönlerine işaret etmektedir. Bu görüşlerin değerlendirilmesi, programın geliştirilmesi ve öğretim kalitesinin artırılması açısından kritik öneme sahiptir. Öğretmenlerin deneyimlerini ve geri bildirimlerini dikkate alarak, programın içeriği ve süresi üzerinde iyileştirmeler yapılması, öğrencilerin müzikal gelişimleri için faydalı olabilir. Bayırlı, M. (2022). “Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki piyano eğitimcilerinin piyano öğretimine yönelik görüşleri” adlı çalışmasında ki, “Piyano eğitimde genel ihtiyaçlara göre hedefler ve bu hedefler doğrultusunda gerekli kazanımlar bulunmaktadır. MEB piyano müfredatı, ihtiyaçlara yönelik olarak kurgulanmamış olduğunu düşünüyorum”, “MEB müfredatının revize edilmesi önerisinde bulunuyorum” vb. ulaşılan bulgular bu çalışmada ki “Bağlama Öğretmenlerinin, Öğretim Aşamasında Uyguladıkları Öğretim Programına Yönelik Görüşleri Nelerdir?” sorusuna yönelik ulaşılan sonuçlarla tutarlılık göstermektedir.

Öneriler

Araştırmanın amacı ve sonuçları dikkate alınarak geliştirilen öneriler, araştırmacılar ve eğitimciler için olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

Araştırmacılar için öneriler şu başlıklar altında özetlenebilir:

- Bu araştırma, özengen Bağlama eğitimi programındaki kazanımların incelenmesi ve bu kazanımlara yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Özengen Bağlama eğitimi programındaki kazanımlara yönelik bu tür çalışmaların daha fazla araştırmacı tarafından yapılması,
- Özengen Bağlama eğitiminin farklı boyutlarını ele alan daha kapsamlı ve uzun vadeli araştırmalar yapılması, Özengen Bağlama eğitiminin etkinliğini artırmak için farklı eğitim programlarının ve yaklaşımların incelenmesi,
- Özengen Bağlama eğitim programlarının geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla Özengen Bağlama eğitimi programındaki kazanımlara yönelik öğretmenlerin ve öğrencilerin görüş ve deneyimlerinin daha detaylı analiz edilmesine yönelik araştırmaların yapılması,
- Özengen Bağlama eğitimi kazanımlarının öğrenci başarı açısından etkisinin izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik araştırmaların yapılması
- Öğrencilerin kursa kabul edilirken müzik kulağı, yetenek seviyeleri gibi esaslar göz önünde bulundurulmak suretiyle bir ön test yapılarak alınması,
- Özengen Bağlama eğitiminde kullanılabilecek yenilikçi öğretim yöntemlerinin araştırılması ve uygulanabilirliğinin test edilmesi önerilebilir.

Eğitimciler için öneriler şu başlıklar altında özetlenebilir:

- Eğitim programlarının güncellenmesine yönelik olarak Özengen Bağlama eğitimi kazanımlarının öğrenci seviyelerine uygun hale getirilmesi,
- Bağlama eğitimi hususunda bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik olarak Bağlama eğitimlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi,
- Bağlama eğitimi kazanımlarının öğretime yönelik, derslerde kullanılacak teknolojik materyallerin temin edilmesi ve sınıfların bu materyallerle donatılması,
- Özengen bağlama eğitimi konularına yönelik öğrencilerin yeteneklerine ve ilgilerine göre bireyselleştirilmiş öğretim yöntemlerinin kullanılması önerilebilir.

Öğrenciler için öneriler şu başlıklar altında özetlenebilir:

- Öğrencilerin, özengen Bağlama eğitiminde karşılaştıkları zorlukları öğretmenlerine aktarabilmeleri ve bu zorluklara yönelik geri bildirimler alabilmeleri,
- Bağlama öğrenme süreci, düzenli ve disiplinli bir olmayı gerektirir. Bu yüzden derslere sürekli katılım sağlamaları,
- Bireysel çalışma ve egzersizlerin çalışma sıklığını artırmaları,
- Motivasyonlarını yüksek tutmaları,
- Bireysel çalışmalarda zaman yönetimini doğru yapmaları,
- Bağlama eğitimi sürecinde sabırlı ve istikrarlı olmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, C. (2014). Flüt eğitiminde temel tekniklerin kazandırılmasında kullanılan etütlerde karşılaşılan problemlere ilişkin öğrenci görüşleri (Master's thesis, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Akça M. (2018). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda teknolojik araç ve bilgisayar destekli klasik gitar eğitim metodunun etkililiğinin sınanması* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Tez no: 526286 Erişim Tarihi: 30.08.2024, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Akın, S. (2024). *Özengen müzik eğitimi kurumlarında öğrencilerin çalgı seçimlerini belirleyen etmenler (İzmir ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no: 857421, Erişim Tarihi: 30.08.2024, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Akkor, H. Ö., & Çağlar, E. (2019). Özengen Müzik Eğitiminde Kullanılan Çalgıların İşitmeye Etkisinin İncelenmesi. *The Journal Of Academic Social Science Studies*, 6(36), 479-488.
- Algı, S. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda Bağlama öğretim yöntemleri (Konya ili örneği). *Fine Arts*, 12(2), 64-82.
- Apaydınlı, K., & Yener, S. (2019). Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumların Çeşitliliği Ve Mezunların İstihdam Sorunları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 1(42), 225-249.
- Artut, K. (2002). Sanat Eğitimi Kuram ve Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ataman, Ö. G., & Güler, İ. (2021). Özengen çalgı eğitimi alan bireylerin çalgı çalmayı öğrenmeye yönelik görüşleri (Çanakkale ve Balıkesir Örneği).
- Bayırlı, M. (2022). *Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki piyano eğitimcilerinin piyano öğretimine yönelik görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). Tez no: 737301 Erişim tarihi: 19.04.2024, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Baylan, B. (2021). *İstanbul' daki MEB' e bağlı özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelemesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no: 676660 Erişim Tarihi: 30.08.2024, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Berg, B. L., & Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (Çev. Aydın H.). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri* (Doktora tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Tez No: 41285 Erişim tarihi: 16.06.2024 <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Bloom, B. S., & Özçelik, D. A. (2012). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*. Pegem Akademi.
- Booth, W. C. (1999). *For the love of it: Amateuring and its rivals*. University of Chicago Press.
- Bulut, D., & Altay, E. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik profilleri: Yozgat ili örneği. *Kastamonu Education Journal*, 20(1), 237-254.
- Coşkun, R., Altunışık, R., & Yıldırım, E. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: SPSS uygulamalı*. Sakarya: Sakarya yayıncılık.
- Çuhadar, C. H. (2016). Müzik ve müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 217-230.

- Daş, O. (2018). *Müzik kurslarında verilen Bağlama eğitimi durumunun incelenmesi (Ankara ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Dikici, O. (2022). *Özengen (Amatör) müzik kurslarında bireysel ve grup keman eğitiminin temel hedef ve başarıya karlılık açısından stratejik açıdan incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). Tez no: 740840 Erişim tarihi: 18.05.2024 <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Ertürk, S. (2013). *Eğitimde "program" geliştirme*. Edge Akademi.
- Fidan, N. (1986). Okulda öğrenme ve öğretme.
- Flick, U. (2018). *An Introduction to Qualitative Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Myers, M. D. (2009). *Qualitative Research in Business and Management*. London: Sage.
- Willig, C. (2013). *Introducing Qualitative Research in Psychology*. (3rd ed). England: McGraw-hill Education.
- Gül, G. (2004). Birey toplum eğitim ve öğretmen. *HAYEF Journal of Education*, 1(1).
- Güleç, V. (2018). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klarnet eğitime yönelik öğretmen görüşleri (Ankara ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no:526968 Erişim Tarihi: 30.08.2024, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Günay, E., & Özdemir, M. A. (2012). *Müzik öğretimi teknolojis ve materyal geliştirme*. Bağlam Yayıncılık.
- Güneş, Y. (2022). *Pandemi sürecinde özengen müzik eğitimi kurumlarında uzaktan yürütülen çalgı eğitiminin işlevselliği* (Master's thesis, Necmettin Erbakan University (Turkey)).
- Hafizoğlu, A. (2022). *Çocuklarına özengen müzik eğitimi aldırın velilerin bu eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi (Trabzon ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi, Lisans Üstü Enstitüsü). Tez no: 755210 Erişim Tarihi: 29.08.2024, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Haşhaş, S. (2016). Bağlama Öğretimi/Öğreniminde Geçmişten Günümüze Usta-Çırak İlişkisi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2(2), 35-41.
- İmİK, Ü., & Dönmez, Y. E. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda Türk müziği ilgisi: Malatya örneği. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(2), 114-128.
- İnanıcı, M. K. (2021). Bağlama öğretim sürecinde mikrotanal aralıkların seslendirilmesinde karşılaşılan durumlar. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 14(33), 287-311.
- Jones, M. & Alony, I. (2011). Guiding the Use of Grounded Theory in Doctoral Studies - An Example From The Australian Film Industry. *International Journal of Doctoral Studies*, 6, 95-114. <https://doi.org/10.28945/1429>
- Karan, M. (2011). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi alan öğrencilerin mesleki yönelimlerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). Tez no: 290600 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kaya, A. (2023). *Yaylı çalgı eğitiminde birlikte seslendirmenin önemine ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). Tez no: 792284 Erişim Tarihi: 22.12.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Kaya, H. E. (2015). Türkiye’de halk eğitimi merkezleri. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(11), 268.
- Kayiran, M. (1998). Atatürkçü Düşünce Işığında: Çağdaş Eğitim. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 14 (42), 780-830.
- Keyifli, Ş. (2013). Eğitim ve Din Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 13 (2), 103-126.
- Kratus, J. (2019). A return to amateurism in music education. *Music Educators Journal*, 106(1), 31-37.
- Lawrence N. W. (2007). *Basics of Social Research Qualitative and Quantitative Approaches*, USA: Pearson Education.
- MEB, (2017). Hayat boyu öğrenme genel müdürlüğü müzik ve gösteri sanatları alanı bağlama (bozuk düzen) kurs programı. Ankara
- Orhan Yıldırım, Ş., & Ercan, N. (2012). Yetişkin Çalgı Öğretmeni Özellikleri. *Turkish Studies (Elektronik)*, 7(4 a), 223-231.
- Öz, N. B. (2001). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda orkestra-oda müziği eğitiminde yaylı çalgıların yeri ve önemi.
- Özçelik, Ö. A. (2010). Suzuki yetenek eğitimi ve bartok mikrokosmos yöntemleriyle özengen piyano eğitiminde yoğunlaşma becerisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 643-661.
- Özdağ, O. (2021). Klasik Gitarda Sol El Serçe Parmağı ile Legato Tekniği Üzerine Bir Değerlendirme. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(40), 2853-2867.
- Özdek, A. (2006). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitimi* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Tez no: 189394 Erişim tarihi: 23.04.2024 <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özdek, A. (2006). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitimi / Classical guitar training in the institutions providing amateur music training* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Tez no: 189394 Erişim Tarihi: 30.08.2024 <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özdek, A. (2006). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitimi* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Özdemir, M., & Şenoğlu Özdemir, C. (2017). Başlangıç seviyesi klasik gitar eğitiminde tablature sisteminin etkililiği. *Journal of international social research*, 10(50). <https://scholar.google.com/schhp?hl=tr>
- Özerdem, D.M. (2021). *Londra Trinity Koleji sertifikalı müzik eğitimi programı piyano dalının özengen müzik eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü). Tez No: 672516 Erişim Tarihi: 20.05.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Parasız, G. (2010). Eğitim Müziği Eksenli Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Tespitine Yönelik Bir Çalışma. *Sanat Dergisi*, (15), 19-24.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation* (No. 4). Sage.
- Pehlivan, F.F. (2023). *Popüler ezgilerin özengen Bağlama öğretiminde kullanımına yönelik tespitler* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Tez no:811953 Erişim tarihi: 23.04.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Pham, L. T. M. (2018). *Qualitative Approach to Research, a Review of Advantages and Disadvantages of Three Paradigms: Positivism, Interpretivism, and Critical Inquiry*. (Master), University of Adelaide, Adelaide, Australia.
- Pitts, S. E. (2017). What is music education for? Understanding and fostering routes into lifelong musical engagement. *Music Education Research*, 19(2), 160-168.
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş*, (Çev.) Bayrak D., Arslan H. B. ve Z. Akyüz, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Regelski, T. A. (2007). Amateuring in music and its rivals. *Action, Criticism & Theory for Music Education*, 6(3).
- Robson, C. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Gerçek Dünya Araştırması*. Ş. Çınkır & N. Demirkasımoğlu (çev.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sağ, A. & Erzincan, E. (2009). *Bağlama Metodu*. Cilt I, Pan Yayıncılık.
- Saraç, G. (2003). Öğrenme kuramlarına göre bir yaylı çalgı olarak viyolonsel eğitimi ve viyolonsel öğretim programı süreci. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 25-37.
- Sarı, A. (2021). *Adana ili Seyhan ve Çukurova ilçelerinde verilen özengen müzik eğitime ilişkin görüşler* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no: 675212 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Satar, Ö. (2012). Türk halk müziği eserlerinin bağlama ile çalışılmasında karşılaşılan teknik güçlükler ve çözüm önerileri (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları*. Baskı, Ankara, 189.
- Seçkin, M. (2020). *Yaylı çalgı öğrencilerinin yaşadıkları kas iskelet rahatsızlıkları ve farkındalık düzeyleri* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Sevencan, F. Çilingiroğlu, N. (2007). Sağlık alanındaki araştırmalarda kullanılan niteliksel veri toplama yöntemleri. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(1), 1-6. Erişim adresi: http://www.thb.hacettepe.edu.tr/arsiv/2007/sayi_1/baslik1.pdf Erişim tarihi: 31.05.2024
- Seyhan, Z. (2019). *Özengen müzik eğitiminde flüt eğitimcilerinin kullandıkları yöntem ve tekniklerin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no: 552961 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Soylu, Y. (2022). *Özengen müzik eğitiminde kullanılan uzaktan eğitim sistemine ilişkin görüşlerin bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no:711955 Erişim Tarihi: 30.08.2024 <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Storey, L. (2007). *Doing Interpretative Phenomenological Analysis*. In E. Lyons & A. Coyle (Eds.). *Analysing Qualitative Data in Psychology*. (pp. 51-64). Los Angeles: Sage. <https://doi.org/10.4135/9781446207536.d11>
- Şentürk, Ü. (2008). Enformasyon toplumunda eğitimin yeri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 487-506.
- Şirin, E. (2023). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı problemlerin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü). Tez no: 826249 Erişim Tarihi: 23.05.2024 <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Şirin, E. (2023). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı problemlerin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü). Tez no: 826249 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Tanrıöver, A. U., & Tanrıöver, G. B. (2019). Genel, Özengen ve Mesleki Müzik Eğitimi Süreci İçinde Verilen Keman Eğitiminde Karşılaşılabilecek Olası Güçlükler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 2(32), 555-567.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelemesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no: 527769 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Tokatlı, B., & Mustul, Ö. (2020). Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(43), 6595-6634.
- Tutar, H. & Erdem, A. T. (2022). *Örnekleriyle Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Spss Uygulamaları*. (2. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Türk, G.S. (2018). *Özengen müzik eğitimi alan ve almayan 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no:527131 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Türkmen, U. (2010). Çocuğun bireysel toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin yeri problemleri ve çözüm önerileri. *İlköğretim online*, 9(3), 960-970.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilecek nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 24(24), 543-559. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10372/126941>
- Tüzlin, N.V. (2019). *Özengen müzik eğitiminin eğitim fakülteleri özel yetenek sınavları açısından irdelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no: 587409 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Uçan, A. (1994). Müzik eğitimi: temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'de Cumhuriyetin ilk altmış yılındaki durum. Müzik ansiklopedisi yayınları.
- Uçan, A. (1997). Müzik Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları. *Adalet Matbaası, Ankara*.
- Uçan, A. (2005). Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum. *Ankara: Evrensel Müzikeyi*, 60.
- Uslu, M. (2007). Türkiye'de müzik eğitimi. *İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları*.
- Uyan, Z. D. (2013). Özengen Müzik Eğitimi Alma Durumu İle Okula Yönelik Tutum Arasındaki İlişkiler. *Fine Arts*, 8(2), 252-268.
- Uyan, Z. D. (2018). Özengen Müzik Eğitimi Alma Durumu İle Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler. *Ekev Akademi Dergisi*, (76), 235-244.
- Uygun, G. (2020). Youtube Ortamında Çalgı Eğitimi Veren Videoların Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Balkan Müzik Ve Sanat Dergisi*, 2(2), 13-26.
- Ünal, Ş.B. (2019). *Özengen flüt eğitimi kaynak kitaplarına ilişkin öğretmen görüşleri doğrultusunda model kitap önerisi* (Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimler Enstitüsü). Tez no: 554759 Erişim Tarihi: 30.08.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Ürün, T. (2015). *Karşılaştırmalı tonal ve makamsal dizi öğretiminin silahlı kuvvetler bando okulları öğrencilerinin bilişsel gelişimlerine etkisi* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Tez no:395986 Erişim tarihi: 31.05.2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Waldron, J., & Veblen, K. (2009). Learning in a Celtic community: An exploration of informal music learning and adult amateur musicians. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, (180), 59-74.
- Yazıcı, T., & Baran, S. (2024). Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Bağlama Öğretimine Yönelik Öğretmen Görüşleri (Mersin İli Örneği). *Avrasya Sanat ve Medeniyet Dergisi*, 01-39.
- Yener, S. (1993). *Bağlama öğretim metodu 1* (3. Baskı). Trabzon: Trabzon Ofset Matbaacılık

EKLER

EK-1. Özenen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesine Yönelik Eğitimci Görüşlerini Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Özenen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyine Yönelik Eğitimci Görüşlerini Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Sayın Hocam, bu form “Özenen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesi” başlıklı çalışmaya veri elde etmek amacıyla özenen eğitim kurumlarında uygulanan bağlama öğretimine yönelik görüşünüzü belirlemek üzere düzenlenmiştir. Görüşme sorularına vereceğiniz yanıtlar, yalnızca bu araştırma kapsamında kullanılacak, hiçbir kurum veya kişiyle paylaşılmayarak gizli tutulacaktır. Soruların yanıtlanması yaklaşık olarak 20 dakikanızı alacağı öngörülmektedir. İhtenlikle yanıtlar vermeniz, araştırmada yanıtı aranacak soruların çözümü açısından önem taşımaktadır.

Yüksek Lisans Öğrencisi
Çağrı ÜÇDAL

Bağlama Eğitimcilerine Yönelik Demografik Bilgiler

1. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın. ☐ Erkek
2. Kaç yaşındasınız: ☐ 18-25 arası, ☐ 26-31 arası, ☐ 32-37 arası, ☐ 38-55 arası
3. Mezun olduğunuz lisans programı:
☐ Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi
☐ Güzel Sanatlar Fakültesi
☐ Konservatuar
☐ Diğer.....
4. Ne kadar süredir Bağlama eğitimi veriyorsunuz?

**Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Uygulanan Bağlama Öğretimine Yönelik Bağlama
Eğitmen Görüşlerini Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları**

1. Öğretim programına katılan öğrencilerin Bağlama çalmayı öğrenmek isteme nedenleri sizce nelerdir?
2. Bağlama öğretim aşamasında hangi öğretim programını uyguluyorsunuz?
3. Bağlama öğrenme aşamasında hangi tel düzeninde eğitim veriyorsunuz?
4. Öğrencilerin Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştıkları zorluklar var mı? Yanıtınız evet ise bu zorluklar nelerdir?
5. Bağlama öğrenme aşamasında öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları aşmak için ne tür uygulamalar yapıyorsunuz?
6. Bağlama öğrenme aşamasında teknik alıştırma veya etütler çalıştırıyor musunuz? Yanıtınız evet ise; hangi alıştırma veya etütleri çalıştırıyorsunuz?
7. Bağlama öğrenme aşamasında çalıştırdığınız teknik alıştırma veya etütlerin öğrencilere katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Yanıtınız evet ise; bu katkılar nelerdir?
8. Bağlama öğrenme aşamasında uyguladığınız öğretim programı hakkındaki olumlu ya da olumsuz düşünceleriniz nelerdir?

EK-2. Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesine Yönelik Öğrenci Görüşlerini Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesine Yönelik Öğrenci Görüşlerini Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Kıymetli öğrenciler, bu form “Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesi” başlıklı çalışmaya veri elde etmek amacıyla özengen eğitim kurumlarında uygulanan bağlama öğretimine yönelik görüşünüzü belirlemek üzere düzenlenmiştir. Görüşme sorularına vereceğiniz yanıtlar, yalnızca bu araştırma kapsamında kullanılacak, hiçbir kurum veya kişiyle paylaşılmayarak gizli tutulacaktır. Soruların yanıtlanması yaklaşık olarak 20 dakikanızı alacağı öngörülmektedir. İçtenlikle yanıtlar vermeniz, araştırmada yanıtı aranacak sorunların çözümü açısından önem taşımaktadır.

Yüksek Lisans Öğrencisi
Çağrı ÜÇDAL

Bağlama Eğitimi Alan Öğrencilere Yönelik Demografik Bilgiler

1. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın. ☐ Erkek
2. Kaç yaşındasınız: ☐ 10-15 arası, ☐ 16-21 arası, ☐ 22-27 arası, ☐ 28-33 arası
3. Öğrenim Durumunuz:
☐ İlkokul öğrencisi
☐ Ortaokul öğrencisi
☐ Lise öğrencisi
☐ Üniversite öğrencisi
4. Kendinize ait bağlamanız var mı?
☐ Evet
☐ Hayır
5. Haftada kaç gün ve kaç saat kursta ders alıyorsunuz?
Haftada 5 gün, günde 4 saat
6. Hangi akort düzeninde bağlama çalışıyorsunuz?
☐ Bağlama düzeni
☐ Bozuk düzeni
7. Bağlama dışında başka enstrüman çalışıyor musunuz?
☐ Evet
☐ Hayır
8. Kurs dışında günde kaç saat bağlama çalışıyorsunuz?
9. Ne kadar süredir Bağlama eğitimi alıyorsunuz?

**Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Uygulanan Bağlama Öğretimine Yönelik Öğrenci
Görüşlerini Belirlemeye İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları**

1. Bağlama çalmayı öğrenmek istemenizin nedeni nedir?
2. Bağlama çalarken “ben de böyle çalmak istiyorum” dediğiniz ya da örnek aldığınız bir bağlama sanatçısı var mı? Var ise hangi sanatçı gibi çalmayı istiyorsunuz?
3. Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştığınız zorluklar var mı? Yanıtınız evet ise bu zorluklar nelerdir?
4. Bağlama öğrenmeye başlarken bu tür zorluklar yaşayacağınızı tahmin ettiniz mi?
5. Bağlama öğrenme aşamasında karşılaştığınız zorlukları aşmak için neler yapıyorsunuz?
6. Bağlama öğrenme aşamasında yer alan teknik alıştırma veya etütlerin hangilerinin size katkı sağladığını düşünüyorsunuz? Bu katkılar nelerdir?

EK-3: Etik Kurul Onay Belgesi

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Güzel Sanatlar Birim Etik Kurulu Başkanlığı
ERZURUM

ETİK KURUL ONAY BELGESİ

KARAR BİLGİLERİ	Oturum Sayısı : 5 Karar No : 1	Toplantı Tarihi: 21.05.2024	
	Aşağıda bilgileri verilen proje ile ilgili çalışmanın, etik ilkeler açısından değerlendirilmesi isteği ile ilgili husus görüşüldü. Yapılan görüşmelerden sonra; söz konusu projeyle alakalı yapılacak çalışma için, araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak konuyla ilgili çalışmanın gerçekleştirilmesinde bilim etiği yönünden sakınca bulunmadığına, Etik Kurulu oy birliği ile karar vermiştir.		
PROJE - TEZ BİLGİLERİ	Proje- Tez Danışmanı : Doç. Dr. Murat Kamil İNANICI Proje- Tez Yürütücüsü : Çağrı ÜÇDAL Proje- Tez Konusu : Özengen Eğitim Kurumlarında Uygulanan Bağlama Eğitimi Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyinin İncelenmesi.		
	GÜZEL SANATLAR BİRİM ETİK KURULU		
	Unvanı/Adı Soyadı	Görevi	İmza
	Prof.Dr. Yunus BERKİ	Etik Kurul Başkanı	(e-imza)
	Prof.Dr. Mustafa BULAT	Etik Kurul Üyesi	(e-imza)
	Prof.Dr. Yasemin YAROL	Etik Kurul Üyesi	(e-imza)
	Prof.Dr. Ahmet Selim DOĞAN	Etik Kurul Üyesi	(e-imza)

ÖZ GEÇMİŞ

İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimimi Erzurum'da tamamladım. 1999 yılında Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümünü kazandım ve 2003 yılında bu bölümden mezun oldum. 2006 yılında Şükrüpaşa Ortaokulunda müzik öğretmeni olarak göreve başladım. 2016 yılında Erzurum Anadolu Lisesine tayinle geldim ve halen daha aynı okulda görev yapmaktayım. 2023 yılında Güzel Sanatlar Enstitüsü Türk Müziği Çalışmaları bölümü, tezli yüksek lisans programına girmeye hak kazandım ve yüksek lisans çalışmalarımı yürütmekteyim.

